

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik
Tone Maslo — Tiska Celjska tiskarna — Ured-
ništvo: Celje, Titov trg 1 — Pošt. pred. 123 —
Telef. uredništvo 24-25, uprava 25-25 — Tek.
rač. 620-1-230 pri NB FLRJ v Celju — Letna
naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125
dinarjev — Izhaja vsak petek — Poština
plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo

OB 11. OBLETNICI USTANOVITVE ŠTAJERSKE BRIGADE VDV

Veličastno partizansko slavlje v Radmirju

Kakor pred 11 leti, tako je Radmirje — mala vasica v Zgornji Savinjski dolini sprejela tudi minulo nedeljo z vsem navdušenjem bivše borce III. brigade (Stajerske) VDV, ki so jo sestavljali Revirski, Pohorski, Kozjanski in Koroški bataljon VDV.

K velikemu partizanskemu slavlju pa je prišlo tudi več tisoč ljudi iz Zgornje Savinjske doline, pa tudi iz ostalih predelov Stajerske. Med gosti so bili na tej proslavi 11. obletnice ustanovitve Stajerske brigade VDV tudi prvi komandant glavnega štaba partizanskih enot Slovenije in član Zveznega izvršnega sveta Franc Leskošek-Luka, nadalje državni sekretar za notranje zadeve LRS Mitja Ribličič-Ciril, bivši politkomisar divizije VDV Janez Japelj, ustanovitelj Stajerske brigade VDV narodni heroj Franc Stadler-Pepe, Jože Korotan-Stok, predsednik OLO Celje Riko Jerman, ljudski poslanec Jakob Zen, predsednik OSS Celje Albin Medved itd.

V počastitev te obletnice so bili borci bivših bataljonov III. brigade VDV že nekaj dni pred slavljem na pohodu, ko so prehodili vso Stajersko in Koroško ter obiskali svoje bojne znanke in jim prirejali mitinge.

Okoli devete ure dopoldne so se biviš borci vseh štirih bataljonov uvrstili pred spominski kamen iz oploziškega granita, ki stoji na mestu, kjer je bilo pred 11 leti zborna mesto novoustanovljene brigade VDV. Tu pa se je zbralo tudi več tisoč ljudi. Ko je bivši komandant II. brigade VDV narodni heroj Tone Vratnar-Antonesko predal raport ustanovitelju brigade narodnemu heroju Francu Stadlerju-Pepetu in ko je godba na pihala hrastniške Svobode zaigrala državno himno, je pred spominski kamen stopil tov. Janez Japelj, ki ga je po krajšem nagovoru tudi odkril. Na kamnu je napisano:

Proti strašni vojni sili
punt junaka je vzplamtel,
svojo svobodo priborili,
da naš narod bo živel.

»V tej vasi je bila 25. 8. 1944 ustanovljena Stajerska brigada VDV Narodnoosvobodilne vojske Slovenije.«

Po odkritju spomenika je tov. Japelj izročil nov veličastni spomin na ljudsko revolucijo v varstvo predsedniku novega občinskega odbora Zveze borcev Mozirje tov. Francu Prislanu.

Kmalu nato je bilo na lepo pripravljene prostoru nad Radmirjem veliko zborovanje, ki so se ga udeležili vsi gostje in več tisočlana množica. Pred slavnostno tribuno so bili razvrščeni borci vseh štirih bataljonov. Tej formaciji pa sta se bolj simbolično pridružili še enoti naših graničarjev ter Ljudske milice.

Po Internacionali je komandant III. brigade VDV Antonesko predal raport tov. Leskošku ter mu istočasno še izročil pozdrave vseh borcev Stajerske brigade VDV ter prebivalcev Stajerske

in Koroške. Ko se je tov. Leskošek zahvalil za pozdrave, je pred mikrofonom stopil tov. Jože Stok-Korotan, ki je začel veliko zborovanje na čast 11. obletnice ustanovitve Stajerske brigade VDV. Nato je imel daljši govor o pomenu te obletnice ter o vlogi in uspehih enot VDV, ustanovitelj III. brigade VDV Franc Stadler-Pepe, tov. Stadler je pri tem dejal, da je to partizansko slavlje velik dogodek za prebivalce Zgornje Savinjske doline ter za borce brigade VDV, ki so prav na tem področju izvršili veliko uspešnih akcij proti notranjemu sovražniku. V nadaljevanju govora je tov. Stadler orisal položaj na Stajerskem v prvih dnevih okupacije, ki je zaradi sovražnikovega terorja nujno zahteval posebne formacije varnostne obveščevalne službe. Ze kmalu po ustanovitvi je VOS pridobila veliko zaupanje med prebivalci, saj niso bili redki primeri, ko so kmetje sami aretirali izdajalce in jih predajali pripadnikom VOS. Samo v prvih štirih mesecih je VOS na Stajerskem likvidirala 38 izdajalcev, ki so imeli svoje zatočišče pri gestapu. Uspehi in razvoj narodnoosvobodilne vojne pa so zahtevali reorganizacijo VOS. Po odloku SNOS 19. II. 1944 so enote VOS postale sestavni del Narodnoosvobodilne vojske.

V juniju 1944. leta je bil ustanovljen Stajerski bataljon VDV, kot predhodnik poznejše brigade. Ta bataljon je imel mnogo uspehov zlasti pri uničevanju Reusove bande ter v borbah za osvoboditev predelov Zgornje Savinjske doline, zlasti pa še Ljubnega.

Po osvoboditvi Zgornje Savinjske doline je bila 25. avgusta 1944 ustanovljena III. (Stajerska) brigada VDV, ki je imela okoli 200 borcev ter 4 bataljone. V decembru 1944. leta so se enote VDV preimenovala v KNOJ.

Borci Stajerske brigade VDV so izpolnjevali svoje dolžnosti z velikimi uspehi ter z izredno patriotično zavestjo.

Svoj govor je tov. Stadler zaključil takole: »Borbeni uspehi Stajerske brigade VDV naj ostanejo za vzgled, kako se je treba boriti za svobodo. Ti uspehi pa so bili mogoči le zato, ker so imeli borci te brigade stalno ob strani zavedno ljudstvo Stajerske in Koroške.«

V nadaljevanju zborovanja so nastopili člani Svobode Trbovlje-Center, ki so v izvirnem programu pod vodstvom dirigenta Jožeta Skrinjarja s svojim moškim in ženskim pevskim zborom, godbo na pihala ter recitativi ponazorili borbo delavskega razreda za zmago revolucije. Za skoraj enourni program so želi Trboveljčani zaslužno priznanje.

Ob zaključku so še domači pionirji izročili šopke cvetic bivšemu komandantu brigade VDV tov. Antonesku. Pred mikrofonom pa je stopil tudi predsednik Zveze borcev Ljubno tovariš Rok Klemenšek, ki je pozdravil bivše borce brigade VDV.

Po slavnostnem delu zborovanja se je na lepem prostoru ob robu gozda razvilo prijetno partizansko veselje. Ob tej priložnosti so zastopniki Občinskega ljudskega odbora Ljubno izročili tovarišu Mitji Ribličiču diplomu, s katero ga je občina Ljubno imenovala za svojega častnega občana. Razen tega pa je še tov. Jože Stok-Korotan v imenu preživelih borcev brigade izročil ustanovitelju brigade ter prvemu komandantu dve lepi kristalni vazi z likom komandanta Staneta.

Občinski praznik v Grižah

Dne 24. avgusta bodo občani Griž zopet svečano praznovali svoj praznik. Lansko leto je bil na ta dan svečano odkrit zelo lep spomenik, letos pa bo tudi večji program.

Ze v stari Jugoslaviji so se kalili predvsem pri rudniku Zabukovca borci

ANDREJ SVETEK predsednik novega Ljudskega odbora mestne občine Celje

KLJUB VEČJEMU OBSEGU OBČINE — MANJŠE ŠTEVILU ODBORNIKOV — NOV LJUDSKI ODBOR BO IMEL 10 SVETOV — NA PRVI SEJI NOVEGA LJUDSKEGA ODBORA MESTNE OBČINE CELJE JE BIL IZVOLJEN NOV PREDSEDNIK IN DVA PODPREDSEDNIKA — DOSEDANJI PREDSEDNIK FEDOR GRADIŠNIK NA OSEBNO ZAHTEVO RAZREŠEN PREDSEDNIŠKIH DOLŽNOSTI — NA DRUGI REDNI SEJI NOVEGA LOMO BODO IZVOLJENI SVETI, ODBORI IN KOMISIJE

Nova teritorialna razdelitev in oblika upravljanja občin je po dolgotrajnem pripravljanju in razpravah ob udeležbi najširših množic dobila dokončne oblike. Množične organizacije so o tem do podrobnosti razgibale volivce, zadnje dni pa po vsem okraju uspešno zaključujejo to pomembno akcijo, ki bo prinesla še večjo demokratično širino v naše družbeno življenje.

Pretekli četrtek je bila v Celju zadnja seja starega ljudskega odbora mestne občine. Na tej seji so prisegli novi odborniki, ki so pri nadomestnih volitvah bili izvoljeni.

Ker postane po novem področje LOMO precej večje, priključijo se Štore, Skofja vas in Smartno v Rožni dolini, je bilo treba tudi s teh področij vključiti nove odbornike. Toda kljub temu bo število ljudskih odborov v novem ljudskem odboru manjše kot je bilo doslej. Stari ljudski odbor je imel 42 odbornikov, medtem ko bo imel novi LOMO samo 36 odbornikov. Zaradi tega so na zadnji seji starega ljudskega odbora izmed odbornikov izvolili odgovarjajoče število odborov za novi

LOMO Celje. Od prejšnjega skupnega števila odborov je izpadlo 12 odborov, ker je bilo istočasno izvoljenih 6 republiških poslancev v mestni ljudski odbor. Tov. Pelko Cveto, predsednik MO SZDL, je predložil kandidetno listo za nov LOMO in jo utemeljil kot plod resne razprave IO MO SZDL. Po udaril je, da tistim odbornikom, ki so v kandidetni listi izpadli, ni bilo izrečeno nezaupanje, nasprotno, prosil je, da bi vsi ti odborniki bili pripravljeni na razne dolžnosti v različnih svetih in komisijah novega LOMO Celje.

Navzoči odborniki so zato, z eno edino spremembo predlaganega kandidata, izvolili nov 36-članski ljudski odbor mestne občine. Na tej seji so razdelili odbornikom tudi predlog novega statuta LOMO Celje. Predlog bodo odborniki preštudirali, razpravljali pa bodo o njem na drugi seji novega LOMO Celje.

Zadnji seji starega ljudskega odbora mestne občine je v ponedeljek sledila prva seja novega mestnega odbora. Seja je imela predvsem organizacijski značaj.

Prvi del seje je vodil najstarejši odbornik, tov. Sega Franjo, ki je novoizvoljene odbornike ljudskega odbora mestne občine pozdravil in pojasnil pomembnost te seje, ki predstavlja začetek novega obdobja v naši ljudski samoupravi.

Po izvolitvi in poročilu verifikacijske komisije so navzoči odborniki položili ustmeno in pismeno prisego, nato pa so izvolili začasno komisijo za volitve in imenovanja.

Ljudski odbornik in predsednik MO SZDL tov. Pelko Cveto je nato predložil predlog SZDL za izvolitev novega predsednika in dveh podpredsednikov LOMO Celje. Pojasnil je, da je dosednji predsednik tov. Fedor Gradišnik že dolgo vztrajal na tem, da bi ga razrešili predsedniških dolžnosti, posebno še zaradi njegove bolezni, ki mu je vedno zelo ovirala delo pri tako odgovorni dolžnosti. Ker tov. Gradišnik še naprej vztraja pri svoji zahtevi, je moral MO SZDL razpravljati o predlogu za novega predsednika. Tov. Pelko je dejal, da MO SZDL in prebivalstvo mesta obžalujeta, da tov. Gradišnik ne bo več predsednik mestne občine, saj je na tem mestu imel mnogo uspehov in zaslug za tako lep in hiter razvoj Celja.

Tov. Pelko je nato predlagal za novega predsednika LOMO Celje tovariša Svetka Andreja, prizidevnega političnega aktivista in gospodarstvenika, direktorja Železarne Štore. Nato je ob razložil nujnost, da odborniki izvolijo še dva podpredsednika. To je nujno potrebno že zaradi tega, ker bo število svetov in komisij širše kot je bilo doslej ter s tem v zvezi tudi delovanje obsežnejše. Za prvega podpredsednika je predlagal dr. Lovšina Janeza, za drugega pa inž. Štruklja Janka. Oba sta volivcem dobro znana, prvi po svojem aktivnem delu na področju zdravstva in socialne politike, drugi pa po svojem delovanju na področju gospodarstva.

Odborniki so nato o tem predlogu glasovali in ga soglasno potrdili. S tem je bil izvoljen nov predsednik LOMO Celje in dva podpredsednika.

Novo izvoljeni predsednik LOMO Celje, tov. Svetek Andrej je nato prevzel vodstvo seje in se zahvalil za izkazano zaupanje. Dejal je, da se zaveda časti, ki so mu jo izkazali, hkrati pa tudi dolžnosti in nalog.

Pod vodstvom novega predsednika so nato izvolili komisijo za statut, komisijo za proračun, komisijo za ugotovitev premoženjskih pravic in obveznosti, ki preidejo na novo občino, dalje komisijo za prevzem arhivov in inventarja dosedanjih občinskih odborov, ki so priključeni novi celjski občini ter komisijo za vsklajevanje pravnih predpisov.

Ljudski odbor mestne občine je imenoval tudi tajnika LOMO. Soglasno so potrdili imenovanje tov. Franja Strosa za tajnika mestne občine.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Na prihodnji seji LOMO Celje bodo izvolili predsednike svetov in komisij novega ljudskega odbora mestne občine.

Zastopnik FAO Engeler v Celju

V Jugoslaviji se že dlje časa muči zastopnik FAO pri OZN g. dr. Engeler. Dne 5. avgusta je prispel tudi v Celje, od koder je v spremstvu živinorejskih strokovnjakov Okrajne zadrugne zveze obiskal razna kmetijska posestva in kmetijske zadruge v okraju. Bil je v Založah, Sempetru, Sentjurju, poleg tega pa je obiskal še vrsto zasebnih živinorejcev.

Ko je svoj obhod po okraju končal, je g. Engeler imel predavanje v dvorani »Betona«. Tega predavanja se je udeležilo pad sto živinorejskih strokovnjakov. Predavatelj je govoril o najvažnej-

ših problemih sodobne živinoreje, istočasno pa je svoje izvajanje navezoval na vtise iz raznih krajev naše države, ki jih je med svojim bivanjem v Jugoslaviji obiskal. Omenil je tudi nekatere pomanjkljivosti naše živinoreje. Zanimivo je bilo njegovo predavanje o živinoreji v Švici, kjer država kaznuje tiste živinorejce, ki se ne držijo predpisov, katerih cilj je, vzdrževati in unaprediti živinorejo na najvišjo stopnjo.

Po končanem predavanju je ing. Engeler odgovarjal na razna vprašanja naših domačih kmetijskih, predvsem pa živinorejskih strokovnjakov.

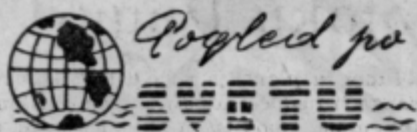

V nekaj dneh bodo takile prizori vsakdanja slika v vsej Savinjski dolini, ko bodo začeli obirati hmeljeve češarke. Naše bralce opozarjamo, da bo naša prihodnja številka posvečena tem dogodkom.

BORCEM XII. SNOUB

Ponovno vabimo vse bivše borce XII. SNOUB, da se sigurno udeležijo prvega zbora te brigade, ki bo v Mokronogu, dne 3. in 4. septembra 1955. Vsi, ki še niso poslali pripravljenemu odboru podatkov o svojem bivanju v brigadi in najljubši udeležbo na zboru v Mokronogu, naj to nemudoma sporoče na naslov: Zveza vojaških vojnih invalidov, štab XII. brigade, Ljubljana, Gosposvet-ska 2 (telefon 21-901).

Pripravljalni odbor

V naših zunanje političnih pregledih in zapisih smo skoraj brez omenbe prešli desetletno OZN, ki je nedvomno močan mednarodni politični činitelj, ne glede na to, da prav ob takem velikem mednarodnem sestanku, kot je bil ženevski, čutimo, da nima tiste moči, tistega ugleda in takih pooblastil, kakršne bi si posebno mali narodi, zaneseni z idejo o enakopravnosti in sodelovanju med narodi, iz vsega srca želeli. Prav je, da ob 10-letnici te organizacije pregledamo v kratkih obrisih njeno delo in se dotaknemo tudi vprašanja revizije Ustanovne listine Združenih narodov.

OZN je bila ustanovljena 26. junija 1945 v dvorani bivših vojskarnikov v San Franciscu. Navzočih je bilo po zastopnikih 50 držav. Nastala ni čez noč. Pripravljali so jo različni politični akti skozi pet hudih let boja proti nacifasizmu: Londonska deklaracija 1941, Churchillova in Rooseveltova Atlantska listina 1941, Washingtonska deklaracija 48 držav 1942, Moskovska in Teheranska konferenca velikih sil 1943, Konferenca v Dumbarton Oaks 1944, Truman je 26. junija 1945 rekel, da je OZN največja zmaga v najstrašnejši vojni vseh časov, ker je to zmaga proti vojni sami. OZN naj bi bila temelj, na katerem bi se gradil boljši svet, v katerem bi vsa poštena človeška bitja imela pravico, da žive v medsebojnem spoštovanju kot svobodni ljudje.

24. oktobra 1945 je bila Ustanovna listina ratificirana, 17. januarja 1946 pa je imel Varnostni svet, ki skrbi za najvažnejšo nalogo, za obrambo miru, svojo prvo sejo na pritožbo Irana, da SZ ogroža njeno ozemlje. SZ je svoje čete po razpravi v VS umaknila iz Irana. Mesec dni nato sta se pritožila Libanon in Sirija zoper Anglijo in Francijo. Po razpravi v VS sta obe kolonialni sili svoje čete umaknili. Konec 1. 1946 se je na VS pritožila grška vlada zaradi zunanje pomoči grškim upornikom. Odbor za pomiritev Grčije je stopil v akcijo in pomiritev v daljšem času tudi dosegel. 28. aprila 1947 je VS obravnaval prvič — žal še danes ne poslednjič — vprašanje Izraela. Angliji je potekel mandat, nastala je Izraelska država, VS je posredoval v izraelsko-arabskih konfliktih, skrbel za arabske begunce in skrbel za gospodarsko pomoč Palestini. Od poletja 1947 do 27. decembra 1949 je VS obravnaval holandsko-indonezijski spor, dokler končno Holandija ni priznala Indonezije za neodvisno državo. V začetku 1. 1948 so na intervencijo VS prenehale krvave borbe za Kašmir med Indijo in Pakistanom. Jeseni 1. 1948 je po razpravi VS SZ ukinila blokado Berlina, ki je ogrožala svetovni mir. Spomladi 1953 se je na intervencijo VS začela iz Burme evakuacija glavnine kumintanških čet. Poleti istega leta je VS dosegel premirje na Koreji, kjer se je vojna začela poleti 1950. VS je prvič uporabil kolektivno vojaško akcijo zoper napadalca, v kateri je sodelovalo 53 držav. Med uspehe OZN lahko štejemo tudi stike med ZDA in LR Kitajsko, do katerih je prišlo v zadnjem času. Generalni sekretar OZN je lani sam potoval na Kitajsko, da bi dosegel repatriacijo ameriških letalcev.

OZN pa ni delala samo za m'r, marveč je skušala izboljšati politične, gospodarske, kulturne in socialne razmere v svetu. Skrbela je za ustanovitev neodvisnih dežel, tako Portorika (1952), Libije (1951), italijanske Somalije, ki mora postati svobodna 1. 1960. Velika je proglasitev Splošne deklaracije človečanskih pravic kot skupna osnova za sožitje vseh ljudstev in držav. Organizacija UNICEF nudi tehnično, gospodarsko, prehranbeno in zdravstveno pomoč, UNESCO pa združuje 73 držav za intenzivno kulturno sodelovanje.

V 10 letih obstoja OZN so se seveda pokazale tudi številne šibke strani te organizacije. Zaradi nesoglasij in izkoriščanja pravice do veta s strani SZ in ZDA čaka 21 držav na sprejem v OZN. Od ustanovitve je bilo sprejetih samo 9 držav, zadnja 1. 1950 Indonezija. Vsega skupaj šteje torej 60 držav. V korejski vojni si je zaradi veta SZ izglasovale izredna pooblastila za kolektivno vojaško akcijo, ki SZ ni bila po volji. To je torej že bila revizija Ustanovne listine. Male države žele demokratizacijo Listine. Revizija Listine bo veljavna le, če jo sprejme dvotretjinska večina in vsi člani VS (pet velesil), pravica veta pa ostane tudi v vprašanju revidirane listine, kar pomeni, da bo zelo težko prodrla. Predlagajo, naj bi se pravica veta odpravila vsaj pri sprejemanju novih članov in pri mirnem reševanju mednarodnih sporov. OZN bi tako dobila večjo univerzalnost. Nekateri predlagajo celo svetovno vlado in svetovni parlament, kar pa je utopična skrajnost. Spremembe so potrebne tudi pri organih, ki skrbijo za tehnično pomoč nerazvitim deželam, trdijo, da je vprašanje razorožitve oziroma organa, ki bi to vprašanje učinkovito načel, dalje vprašanje organa, ki bi merodajno tolmačil katerekoli člene Ustanovne listine itd. Skratka: OZN, taka kakršna je in taka, kakršna naj bi bila, je eno od velikih političnih vprašanj, saj je njen obstoj svetu potreben že zato, ker s svojim obstojem in akcijo lahko prepreči svetovni vojni spopad.

T. O.

Da ne bo od Vojnika do Vranskega ena sama vas

Z NENAČRTNIM DELOM ZGUBLJAMO MNOGO RODOVITNIH POVRŠIN

Danes sicer kaj radi govorimo o delnari stiski, vendar če se peljemo od Vranskega pa do Konjic, lahko opazimo ob obeh straneh ceste številna gradbišča novih stanovanjskih hiš, ki pričajo, da nekdo vendarle ima denar za gradnjo stanovanjskih hiš. Pravijo, da so graditelji večji del delavci in nameščenci, rojeni v kmečkih hišah, ki si postavljajo svoje hiše deloma z doto, krediti in s pomočjo sorodnikov.

Po statističnih podatkih gradbenega odseka pri Okrajnem ljudskem odboru so v celjskem okraju v letu 1952 pričeli graditi 111 poslopj (zasebniki). Naslednje leto se je gradbena dejavnost povečala na 208 novogradenj in lani na 217 novogradenj stanovanjskih hiš v celjskem okraju. Največ gradijo ljudje v Savinjski dolini, zlasti v Zalcu, Šempetru, Pertovčah, Drešnji vasi, potem severno od Celja proti Vojniku, v Zrečah in Slovenskih Konjicah. Samo v Zalcu je bilo v teh letih v gradnji 87 hiš (občina Zalec).

Proti gradnji stanovanjskih hiš seveda nima nihče nič, celo veseli smo, če zasebniki pomagajo odpravljati stanovanjsko stisko. Pač pa imajo urbanisti in gospodarstveniki pomisleke glede nenačrtnega širjenja posameznih naselij. Če bi v Savinjski dolini tako nadaljevali, bomo kmalu imeli od Vojnika do Vranskega eno samo dolgo vas s Celjem v sredi.

Gospodarstvenike najbolj moti to, da se naselja širijo po najboljših poljih, dostikrat nenačrtno ter tako izločajo najboljše kmetijske obdelovalne površine. In ne samo to. Na drugi strani tako po polju raztresena naselja delajo veliko preglavje tudi občinam glede ureditve cest, elektrifikacije in prej ali slej še napeljav vodovoda. Strokovnjaki so mnenja, da bi za naše gospodarstvo bilo veliko boljše, če bi gradili nove hiše zlasti na nezazidanih površinah sredi naselij.

Pri tem se seveda pojavlja problem, kako naj graditelj zida sredi vasi, če pa tam nima zemlje, temveč je parcelo podedoval ob koncu vasi ali sredi polja. Tudi kupiti vedno ni mogoče zemlje sredi vasi, ker imajo nekateri kmetovalci radi obširna dvorišča ali sadovnjake, četudi nimajo od njih posebnih koristi.

Predvsem bi bilo treba urediti po naših vaseh zazidalne in urbanistične načrte. Zazidalne zato, da bi vedeli, kje se sme graditi, urbanistične pa, da bi vedeli kako razporediti stavbe. Velika kmetov bo gotovo po ureditvi takih načrtov svojo zemljo prodala po zmerni ceni ali zamenjala. Za zakrknjenje pa bi se seveda morali poslužiti zakonitih predpisov o odkupu oziroma zamenjavi zemlje, ki je potrebna za korist družbe.

Do zaključkov, da je treba skrajno omejiti raztezanje naselij po poljih, je prišlo tudi predsedstvo SZDL za celjski okraj, ko je nedavno obravnavalo kmetijsko problematiko. Nekateri občine so se pravzaprav že lotile ureditve teh vprašanj. Tako je občina Prebold za vse svoje področje že izdelala zazidalni in urbanistični načrt. Podobno so glede zazidalnih površin že na jasnem tudi v Vojniku, medtem ko v nekaterih občinah te načrte šele pripravljajo.

Res je, da so imele v Savinjski dolini vključno z Zalcem določene zazidalne površine, vendar je bilo to bolj splošno rečeno, da naj gradijo nove hiše na za-

hodni strani trga. Tam tudi gradijo, medtem ko se niso izkoristili številnih možnosti v naselju samem. Prav v Zalcu so zazidane lepe površine njiv.

Pristojni organi pri Okrajnem ljudskem odboru so že postrli kontrolo nad izdajanjem gradbenih dovoljenj (tu lahko zabeležimo, da je prošnja za gradnjo še vedno več). V bodoče bo dobil dovoljenje le tisti, ki bo gradil v mejah obstoječih naselij ali pa tako, da ne bo prizadeta obdelovalna celota in tako da ne bo težav s komunalno. Važno je tudi to, da je OLO sklenil, da mora vsak graditi hišo tam, kjer je zaposlen oziroma največ pet kilometrov od mesta zaposlitve, ne pa tako kot doslej, ko posamezniki gradijo hiše tudi do 10 in več kilometrov od kraja zaposlitve. Ta ukrep bo sčasoma zmanjšal problem prevoza, hkrati pa bo na ta način tudi manj na pol kmetov in na pol delavcev.

-ko

Konec nerednosti v Kolodvorski restavraciji

Na zunaj je »Kolodvorska restavracija« v Celju podjetje, kjer mora biti vse v redu, saj je to restavracija, ki je imela največ prometa in razmeroma najnižje cene pijači in hrani. Toda finančni organi, ki so poslovanje podjetja pregledali, so ugotovili vrsto nerednosti, nezakonitosti, skratka precejšnjo anarhijo. Tako je upravni odbor odobril odpis 3001 vina, ki je pri inventuri manjkalo, čeravno je bilo znano, da ta primanjkljaj ne more iti na račun kala in da je bil nepošteno odpujen. V podjetju sta se formalni dve skupini, ki sta ena drugi nasprotovali, le v pogledu prikrivanja nerednosti so si bili vsi edini. Starejši uslužbenci so na zelo premeten način navajali novodošle h kraji, ter si s tem zagotovili njihovo molčečnost. Revizija je našla primere kraje, nevestnosti, ponarejevanja itd.

Dejansko je res, da direktor podjetja tov. Krelj pri vsem tem ni imel osebnih koristi, drži pa tudi, da je nezdružno stanje v podjetju poznal in ni bil kos izslediti krivice za razne nerednosti.

Skoda, ki je zaradi takega stanja nastala, verjetno ni tako visoka. Toda nam vsem gre končno tudi za princip, da se povsod uveljavljajo resno, pošteno in koristno samoupravljanje. Gostinstvo v Celju na tem področju že tako šepa in bo treba marsikje dosti dela, da bo samoupravljanje v pozitivni smeri začelo živahneje potekati. V Kolodvorski restavraciji pa, kar je očitno, nekaj ni prav — telo kolektiva bolega, če ne vsi, pa vsaj del članov.

Ljudski odbor mestne občine Celje je o tem primeru razpravljal in je ravnatelj podjetja tov. Krelju dovolil tudi zagovor. Iz njegovega zagovora je razvidno, da je za te nerednosti v prvi vrsti kriv honorarni knjigovodja Majhen, ki se je tudi sam okoristil v tej anarhiji.

O krivdi posameznikov, o krivdi kolektiva kot celote, LOMO ni razpravljaj, temveč je bil soglasen, da tovariš Krelj ne more več v tem kolektivu ostati na vodilnem mestu. Ta sklep so utemeljevali s tem, da ni bil sposoben odstraniti nerednosti v podjetju in da bi bilo v njegovo škodo, če bi pri tem kolektivu še vnaprej ostal.

Vendar s tem, da so tov. Krelja zamenjali z novim ravnateljem, ta položaj je prevzel tov. Potušek, se stanje v restavraciji ne bo dosti spremenilo, če krivci ne bodo obcutno kaznovani in če v to podjetje ne bo vnešen zdrav, pošten duh. Zaradi starih razmer, bi nov ravnatelj verjetno naletel na iste težave. Vsekakor bo treba temeljito raziskati vse okolnosti, ugotoviti krivce ter končno spremeniti tudi upravno telo delavskega samoupravljanja, ki se je v tem primeru pokazalo kot ščit osebnih, nepoštenih ter sektaških nagibov.

Treba je razumeti, da je enako težko za direktorja v slabem kolektivu, kot

Najstarejše prostovoljno gasilsko društvo v Laškem je slavilo 85-letnico obstoja

Redkokdaj pride do take slavnosti kot je bila v nedeljo v Laškem, ko je domače gasilsko društvo slavilo 85-letnico svojega obstoja. Za uvod je bila izvedena v soboto zvečer svečana akademija, istočasno pa zažiganje kresov in raket, ki so švigale visoko v nebo in oznanjale vsej bližnji okolici o nenačrtni slavnosti.

V nedeljo po budnici je bil sprejem gostov in bratskih društev, ki so prihajali od blizu in daleč na to slavnost. Ob 9. uri je bila svečan seja, katere so se udeležili najvidnejši predstavniki gasilske dejavnosti s tov. **Miranom Spicarjem** na čelu. Po tej seji pa se je začelo gasilsko slavlje in ob tej uri smo imeli priliko videti na tribuni republiškega poslanca tov. **Ivana Vodovnika**, načelnika republiške gasilske zveze tov. **Mirana Spicarja**, načelnika okrajne gasilske zveze tov. **Antona Spesa**, predsednika okrajne gasilske zveze tovariša **Draga Komerička** ter ostale delegate

društev in zastopnike političnih in družbenih organizacij.

Po pozdravnem govoru tov. **Lojzeta Oberžana**, tajnika društva, so sledili govori zgoraj imenovanih predstavnikov, ki so v svojih govorih dali priznanje društvu za zasluge, ki si jih je priborilo v času svojega obstoja. Svečanost so s svojo prisotnostjo počastili tudi tov. **Jakob Ferčnik**, **Anton Topole**, **Rudolf Klepej**, **Jakob Leben** in **Antoni Blagatinšek**, ki so kot najstarejši naši člani bili dolgo stebri našega društva.

Svečanost je bila kronana s podelitvijo najvišjega gasilskega odlikovanja, in sicer s podelitvijo zlate kolajne, ki jo je v imenu republiške gasilske zveze pripel na prapor tov. **Miran Spicar**. Prav tako se je ob tej priliki okrajna gasilska zveza oddolžila najaktivnejšim članom društva in podelila častna priznanja tov. **Romanu Mlakarju**, **Francu Puhu**, **Karolinu Mlakar**, **Francu Jutriša**, **Rudiju Pesariču** in **Pozarskovi**. Tudi mladinska desetina društva je bila za svoje pokazane uspehe odlikovana z diplomami.

Po pozdravnih govorih, pozdravih in razdelitvi diplom je sledil mimohod vseh sodelujočih društev s številnimi gasilskimi prapori na čelu. Nato je bila žalna komemoracija pred gasilskim domom za padlimi gasilci v NOV, katerih imena: **Franc Vavpotič**, **Franc Peternel** in **Alojz Zavšek** se bleste na spominski plošči na domu.

S popoldanskim tekmovanjem je bil svečani del proslave končan, nato pa je sledila prosta zabava, na katero so prišla tudi gasilska društva iz Dolenjske, Kranjske, Stajerske in Savinjske doline.

T. K.

Mizarski mojster Štuklek je dovolil v svoji delavnici raznim šušmarjem izvrševati mizarske storitve

PRAV BI BILO, DA TUDI OBRATNA ZBORNICA POVE O TEM SVOJE MNENJE IN IZREČE NA ČASTNEM SODIŠČU PRIMERNO KAZEN IMENOVANEMU SODISTRU

Več kot štiri leta je dovoljeval mizarski mojster Karel Štuklek iz Creta, da v njegovi delavnici opravljajo nedovoljeno obrt razni šušmarji iz področja mesta Celja. Tako je tudi **Vinko Krempuš iz Zavodne** izvrševal pri omenjenem mojstru vrsto let razne mizarske usluge in storitve. Razumljivo je, da je mojster Štuklek zahteval »povračilo za storjeno uslugo«. Tako mu je Krempuš pomagal izdelovati različne izdelke, ki jih je potem Štuklek prodajal.

Dejavnost Krempuša Vinka je bila v teh letih zelo obsežna, saj je izdelal v delavnici Štukleka pet kompletnih spalnic, štiri kompletne kuhinje, razne izdelke stavbnega mizarstva za več hiš in več drugih mizarskih proizvodov. Uprava za dohodke ima še nadaljnji seznam njegovih »šušmarskih storitev«, ki nič kaj pohvalno ne mečejo senco na pokrovitelja tega šušmarja — mi-

zarskega mojstra Štukleka Karla, ki je vse to počel dovoljeval in podpiral.

Prav bi bilo, da tudi delavski svet Tovarne emalirane posode oceni Krempušovo storilnost, kajti če je svojo glavno »dejavnost« izvrševal v popoldanskem času s šušmarjenjem, je verjetno bila njegova storilnost za redno delo v tovarni dokaj nizka.

Finančni organi bodo zato **Krempušu Vinku** odmerili primerno vsoto dohodnine in seveda tudi prometnega davka. Karla Štukleka pa bodo za početje šušmarjev v njegovi delavnici imeli v »evidenci« pri določitvi odstotka na zaposlitev tuje delovne sile.

Pričakujemo tudi od Obrtne zbornice, da bo obravnavala ta primer ter da bo izreklo njeno častno sodišče javno sodbo ter mnenje v tej zadevi. Tudi sodnik za prekrške bo za nedovoljeno dejavnost izrekel zaslužen kazni.

Občinski praznik v Grižah

(Nadaljevanje s 1. strani)

Odmevali so strelci od Mrzlice, Gozdniča in Kamnika, tja preko Bukovce in Savinje.

Ta dan si je ljudstvo griške občine izbralo tudi za svoj praznik. To je bil dan, ko se je sleherni zavedni Slovenec v tem predelu zavedal, da se borba proti fašizmu in domačim izdajalcem šele pričinja in da je njegovo mesto prej ali slej v vrstah borcev za svobodo. Ta dan je padel tudi prvi domači izdajalec, petoliznik »werschutz« Pobec in pri njem je bila zaplenjena tudi prva švabska puška.

V štiriletni borbi je ljudstvo tega predela dalo ogromne žrtve ter z vsemi sredstvi in močmi podpiralo partizansko gibanje. Nastalo je mnogo čet in bataljonov, v katerih so stali tudi zabukovski »knapi« in fantje iz ostalih okoliških vasi. Mnogo pa jih je delalo na terenu. Nešteto ljudi je okupator odpeljal v zapore in taborišča, kjer so postali žrtve fašističnega terorja ali pa so bili ustreljeni kot talci. Malo je tistih srečnejših, ki so se vrnili živi iz nemških taborišč. Najbolj zgovorno pričča o teh žrtvah za svobodo spomenik, na katerem je vklesanih 150 imen.

Ljudstvo Griž se zaveda svojega velikega deleža v narodnoosvobodilni borbi, kakor tudi deleža, ki ga danes vlaga v graditev socialistične domovine. Zato bo tudi letos svoj praznik dostojno proslavilo. Na predvečer, t. j. 23. avgusta bo v letnem gledališču v Limbergu uprizorjena igra »Raztrganci«, ki jo bodo izvedli člani Ljudskega odra iz Celja. Popoldne bo slavnostna seja OO ZB in občinskega odbora. Na tej seji bodo tudi prvič proglasili častne občane, nato pa bo skupen odhod k spomeniku, kjer bodo položili vence.

Da bo praznik čim lepši, naj ne bo občana, ki ne bi okrasil svojega doma in izobesil zastavo ter naj nihče ne manjka na proslavi in prireditvi v Limbergu.

I.

GROBOST ZARADI PREPOVEDANE POTI

Zadnjič sem vozil z navadnim vozom v vas Radoblje pri Mariji gradu. Spotoma pa nas je zelo grobo in neotesano napadel Bartolj Franc, posestnik iz Marija grada, zaradi prepovedane poti. Toda ob omenjeni poti ni bilo nobene opozorila. Zato predlagamo, naj si Bartolj kupi tablo, nanjo napiše »Prepovedana pot« in naj jo tam postavi, ker si bo s tem prihranil mnogo živcev in grobih napadov na ljudi, ki tam mimo hodijo.

F. M.

TOVARNA A

Izdelujemo odlično kovano orodje znano tudi izven naših meja:

ključi, klešče, škarje za pločevino, francoski ključ, sekači in prebijači, železa za montiranje avtomobilskih gum, ključi za avtokolesa, izvijači, kladiva, sekire, primeži, bati za kamen, mlinске oskrdi, orodne torbe, itd.

Brzjav: Orodje Zreče

Telefon: Zreče št. 1

A KOVANEGA ORODJA Zreče

Naši ljudje na oddihu ...

Ivan Seničar:

Če študent na rajžo gre ...

NIS
Tretji dan našega potovanja smo zapustili Beograd.

Niška postaja je majhna in lepa. Utrjeni od vročine in vožnje, smo se kmaj prerinili skozi veliko množico na cesto. Pred postajo je čakalo, kar pri nas ni navada, kakih deset kočijazev. Bili so tako prijazni, da so nam hoteli pobrati priljago iz rok in nas zapeljati v mesto, kajti niška postaja je skoraj četrto ure oddaljena od centra. Sedli smo v predpotopni tramvaj in kmalu našli internat, kjer je imela Počitniška zveza svoja prenočišča. In čeprav se nismo v Nišu nad ničemer pritoževali, pa smo vendar na vsem našem potovanju samo tukaj srečali — stenice, ki pa so prizanale fantom in opikale samo dekleta. Še tisti dan smo si ogledali mesto. Prijazne ulice, promenada itd., vendar pa mesto na nas ni naredilo posebnega

utrudila, smo zapeli nekaj slovenskih pesmi. Ljudje v vagonu so se zelo zanimali za naše petje. Dve Makedonci, seveda spet tako gromozansko oblečeni, da smo jim videli samo nos in oči, sta nam celo pomagali peti Cambulajo.

SKOPLJE

Takoj ko stopi človek iz vlaka, dobi poseben občutek. Ze sama postaja je izrazito lepa, pravijo, da je najlepša v Jugoslaviji. Kmalu smo našli dom Počitniške zveze in v njem lepe bele postelje. Tukaj ni bilo stenice. Po majhnem odmoru in okrepčilu smo si ogledali mesto. Skopljce se sestoji iz starejšega in novejšega dela. V novem delu so velike palače, tramvaji, limuzine, tako da se človek počuti čisto velemestno. Ko pa stopite čez Vardar, se vse to postavi na glavo. Turška četrt ali tako imenovana čaršija je kup majhnih

barske umetnosti. Človek skoraj ne razume, kako so mogli cele stebričke, nešteto figuric in prizorov izrezati iz najtršega lesa človeški prsti. Glavni rezbar je bil Petar Filipovski, ki je imel hčerko Neveno. V njo sta se zaljubila dva druga rezbarja in oče jo je obljubil tistemu, ki bo ustvaril večjo umetnino. To je storil starejši od obeh, mlajši pa mu je delo ukradel in ga nesel starcu. Petar pa je kljub temu, da je bil napol slep, prevaro spoznal in dal hčerko pravemu umetniku. Obiskali smo tudi džamijo, turško cerkev. Tu smo se morali sezuti in hoditi po preprogah. Džamija je umetniško zelo slabo opremljena.

Zvečer smo se kopeli v Vardarju in doživeli marsikaj lepega v pogovorih s prijaznimi Makedonci. Ustanovili smo začasno pevsko društvo »Liro« in po večerji zapeli v neki vrtni restavraciji nekaj pesmi. Ljudje so začeli trumoma prihajati na vrt in očitno so kazali, da so jim slovenske pesmi všeč.

(Se nadaljuje)

Deset dni na otoku Pagu

Ko sem pred dnevi prebiral v Slov. poročevalcu zanimiv članek »Gnädige Frau — 10 let po osvoboditvi na Jadranu«, je kar gomazelo po moji koži. Nehote so se mi misli vračale na dobo okupacije, ko sem polna štiri leta v zaporu in za bodečo žico doživel tako globoka ponižanja človekovega dostojanstva, ki ga je težko izraziti z dostojnimi besedami. In ljudje tega kova so danes ponovno preplavili našo domovino tako, da človek res težko najde kotiček, kjer bi v miru preživel vsaj delček svojega letnega dopusta. Preveč grenki so spomini na leta 1941—45, da jih tudi desetletno življenje v svobodi še ni moglo izbrisati. Pa pustimo to razglabljanje ...

Povedati hočem, da sem imel veliko srečo, ko sem krenil precej globoko na Jadran, tja na otok Pag in to celo v mestece z istim imenom. Res nisem natekel na luksuzne hotele in ostali komfort. Sicer takega udobja niti iskali nisem. Sem pa športnik, ki po službeni dolžnosti vsako leto krenem za 10 dni kot učitelj plavanja s celjskimi učiteljskimi na plavalni tečaj, ki ima poleg smotra naučiti dijak elementar-

nih iger in plavanja v vodi tudi namen seznaniti bodoče učitelje s taborniškim življenjem, z vodstvom taborjenja itd. v lastni hišici, pod plateno streho, se človek vendarle počuti bolj svobodnega, sproščenega. Tam v mestecu Pagu, dobrih 5 minut iz mesta, v naselju Prosika, smo postavili naše taborišče. Le nekaj sekund od taborišča — treba je bilo prestopiti le preko ceste — smo bili na kopališču z odlično plažo, ki jo lahko primerjam s krikeniško. Tu v kopal šču smo imeli tudi umivalnico pod tušem. Za kuhinjo nam je služila porušena zgradba, ki je s svojimi stenami in betonskimi terasami dala primerno zatišje pred vetrom. Naša šotorska krila ni ščitil bujni gozdiček, saj ga na Pagu teko najdeš, pa smo bili zadovoljni tudi z bujnim zelenjem posebne vrste cipres, ki jih domačini imenujejo »kamariž« in katerih senca je prav tako prijetna kot od drugih iglavcev ali listavcev. Sicer pa, le kdo bi letos iskal na morju senčni hlad, ko vsi Slovenci kar hrepenimo po soncu in lepemu vremenu! In res, imeli smo deset sončnih dni, deset dni kopanja in plavanja polnih užtkov ... Poleg nas so taborili tudi Mariborčani. Pred nami se je že zvrstila grupa celjskih učiteljskih, pred njo so na istem mestu taborili pionirji iz Celja, partizanski otroci, na drugem koncu mesta pa imajo svojo streho v adaptirani zgradbi bivše mlekarne pionirji iz šotanskega okraja. Ze od maja meseca se vrstijo kolonije iz Saleške in Gornje Savinjske doline. Tu je bilo več stotin obveznikov predvojaške vzgoje, za njimi šolska mladina iz osnovnih šol in gimnazij, sedaj se bo zvrstila še kmečka mladina iz kmečkono-nadaljevalnih šol ter delavska mladina. Šotanjčanom lahko le čestitam, da so si s tako malimi stroški uredili tako sijajno urejeni dom, ki so ga v letošnjem letu izkoristili do zadnjih možnosti. Okrog 1000 otrok bo iz šotanskega okraja letos dožvelo v izmenah po tri tedne morje! Tu sem med drugimi natekel tudi že na nekoliko pozabljenega Pirečnika Ivana, ki se je s svojimi sovrstniki brezskrbno podil v vodi in na suhem. Ob izdatni hrani in sproščenem, brezskrbnem igranju na plaži in v igrah ter plavanju v morju so pozabljene vse dnevne skrbi. Tako otroci doživljajo svoje počitnice ...

Zelite še kaj več novic o Pagu? Mestece šteje okrog 3000 prebivalcev, ki se preživlja v glavnem z ribištvo, lokalno industrijo — solarno, ki zaposluje sezonsko preko 500 delavcev — in poljedelstvom. Vsaka krpicca zemlje je skrbno obdelana. Najbolj uspeva seveda vinska trta, murve, trstika, najdeš pa tudi druge kulture, zlasti sočivje. Na otoku je polno ovac. Po treh značilnostih je znan otok Pag — po paškem siru, paški žutici (posebni vrsti vina) in paških čipkah. Domačini pravijo, da so prav ti proizvodi ponesli ime njihovega otoka daleč po svetu. Mestece ima trenutno le en sam hotel Dalmacija, ki ima s privatni sobami zasebnikov kapaciteto 300 ležišč. Hrana v hotelu je skromna, dnevni pension pred zvišanjem cen pa je znašal 450 din. Brez dvoma smo bili na boljšem skromni državljeni pod šotori, kjer smo imeli izdatno prehrano s 5-timi dnevnimi obroki in dnevnim »pensionom« okrog 200 din!

In še o sreči, da sem prišel na ta otok! Turizem se šele razvija in letos je bil Pag še miren kotiček na našem Jadranu brez »gnädige Frau« ... Prav zato sem bil presrečen in sem z ostalo mladino preživel 10 dni na morju kot svobodni državljan brez tistih ponižanj, ki jih naši ljudje doživljajo v drugih predelih Dalmacije in Istre.

J. K.

Turistični zapisnik o Južnem Jadranu

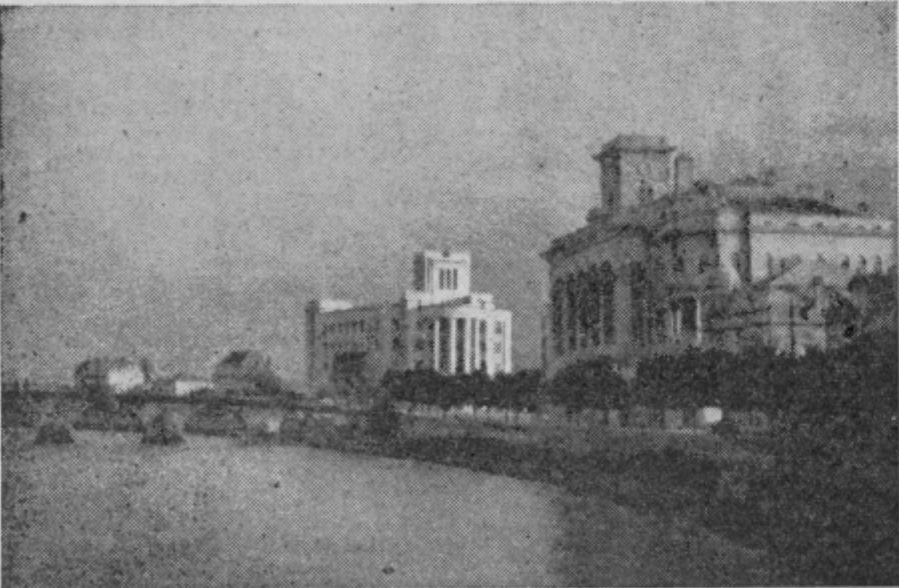
Slovenci poznamo najbolj Severni Jadran, saj nam je najbližji in tudi prometne zveze so zelo ugodne. Marsikdo pa se zanima tudi za Južni Jadran, predvsem Dubrovnik ima lepo število oboževalcev.

Kakor vsako leto je tudi letos Dubrovnik poln mikavnosti, lep je kakor vedno, le da je letos približno 50% dražji od preteklega leta. Domači turisti so letos še bolj, kakor kdajkoli prej nastanjeni po privatnih sobah, kjer stane postelja 250 dinarjev. Pravijo, da je v hotelih 80 % tujih gostov, domačih pa le 20 %. V luksuznih hotelih pa je to razmerje še neugodnejše za domačine. Inozemski turizem je letos dosegel izreden obseg. Vse lep in prav. Prinesel bo tudi devize — vendar pa naj bi družba stimulans iz deviz podjetjem uredila tako, da inozemski turizem ne bi škodoval nam domačim turistom. Inozemci, ki stanujejo po hotelih res plačajo celoten pension v devizah, drugače pa varčujejo z denarjem bolj, kakor mi. Ne, da so samo skromni, celo skopi so mnogi izmed njih. Motorizirani inozemski turisti, ki jih je še več kot onih brez lastnih vozil pa vozijo s seboj šotore in konzerve, kupujejo pa paradižnike in kruh. In vsi ti inozemski turisti zelo radi kritizirajo, večkrat neupravičeno, kakor upravičeno, čeprav bi bile kritične pripombe predvsem opravičljive od domačih turistov. Inozemci imajo povsod prednost ...

Poizkus Dubrovniških letnih iger, storjen pred štirimi leti, je povsem uspel. Prav te igre so dokazale, da morajo tudi kraji s prirodnimi lepotami in kulturno-zgodovinskimi spomeniki poskrbeti za razvedrilo in pestrost bivanja turistov in jim celo omogočiti, da si ogledajo kulturne prireditve, ki jih sicer nimajo prilike videti. Ob času mojega bivanja je gostoval Janigrov ansambel z inozemskimi solisti, Jugoslovansko dramsko gledališče je izvajalo Držičevega »Dundo Maroja«, v parku Gradac so igrali »Sen letne noči«, v trdnjavi Lovrijenac pa »Hamleta«. Kljub sorazmerno visokim cenam vstopnic od 80 do 300 dinarjev, za Hamleta pa celo od 300 do 700 dinarjev, so bile vse predstave razprodane in zelo težko je bilo priti do vstopnic. Ko sem proučil organizacijo teh iger in videl subvencijo ter razumevanje ljudskega odnosa, sem še bolj utrdil svoje mnenje, da sta za razmah turizma in povečanje kulturnega obzora nujno potrebna tako Ljubljanski festival, kakor Celjski turistični teden.

Hoteli v Dubrovniku so v celoti zasedeni — potrebno bi bilo zgraditi še enkrat toliko hotelskih kapacitet, da bi bile kršne vse potrebe. Ob zadostnih kapacitetah bi tudi odpadlo zapostavljanje domačih turistov napram inozemskim.

Tako na ulicah, kakor v lokalih in na plaži ne vidiš letos nobenih posebnih

Motiv iz novega Skoplja

vtisa. Predvsem nas je čudilo tole: čim bolj smo šli na jug, tem bolj vroče je postajalo in tem bolj oblečeni so bili domačini. Sredi popoldneva, v najhujši vročini, ko smo hodili mi v kratkih hlačah in z razpetimi srjcam, so stali na tramvaj ljudje, oblečeni v debele volnene puloverje in suknjiče narjene iz grobelega domačega sukna. In niti eden od vseh ni kazal, da bi mu bilo vroče. Ko smo vprašali o tem nekega domačina, nam je rekel, da je to samo navada, da se ljudje tako grozno oblečejo, ko gredo po opravkih. Na ulicah smo opazili še neko posebnost: vsaka ženska vsakega moškega vika, medtem ko moški znane in neznane ženske samo tikajo.

Od vseh znamenitosti Niša nam bo trajno ostala v spominu Čele kula, to je nekaj metrov visoka zgradba iz kamnja, v katero je bilo v začetku vladnih 69 glav Sindjelićevih junakov. Kakor povsod nam je tudi tukaj eden od domačinov razlagal ta spomenik krutosti in smrti. Govoril nam je star mož, in sicer s tako tožecim, a vendar tako prepričevalnim glasom, da nam je nehote postavil pred oči tisti čas, ko je nastala Čele kula. Turki so napadali oddelek Srbov, ki se niso hoteli predati. Oddelek je vodil Sindjelić. Ko je vodja videl, da jih bodo Turki premagali, je sam spustil ves svoj oddelek v zrak. Turki so mrtvim Srbom porezali glave in jih poslali paši. Paša pa je dal vzdati vse glave v stene majhne kamnitne zgradbe, tako da so obrazi gledali na mimoidoče. Ta grozotna stavba je bila postavljena za vzgled in svarilo vsem drugim. Ljudje so jo začeli obdajati z legendami, kradli so cele lobanje, posamezne kosti ali pa samo zobe in vse to nosili na svoje domove, misleč, da jim bodo te kosti prinesle srečo. Čele kulo so nameravali potem Turki porušiti, vendar pa ljudje tega niso pustili in tako se je ohranila do danes v vsej svoji grozoti in veličini. Okoli nje so zgradili nekakšno veliko kapelo, tako da ji vreme in vračevalni ljudje ne morejo več do živga. Na stenhah te kapele piše v raznih tujih jezikih o njenem izvoru in pomenu. Mož, ki nam je govoril, je krilil z rokami in dajal poudarek vsaki besedi s pristno srbsko mimiko: »Mili moji,« je skoraj jokaj, »zamislite se v te glave, zamislite si, da so bili to nekoč prav tako živi ljudje kot ste danes vi. Te glave so najzgovornejša priča naše strašne zgodovine in tistih ljudi, ki so živeli pod takim gospodarji, ki so jih morili in postavili iz njihovih kosti tak spomenik, da se ves svet še danes čudi.« Čele kula je bila poleg Avala naše največje doživetje. Pripomnim naj še to, da je Niš izredno pomembno industrijsko mesto: Tovarna Nikola Tesla, tovarna tobaka Morava in zelo velika železniška delavnica.

Ze naslednji dan smo brželi proti Skoplju. Ta vožnja je zelo zanimiva in kratkočasna. Pokrajina je naravnost podobna slovenski. Srečevali smo riževa polja, hiše delane iz opeke, posušene na soncu. Taka opeka je iz slame in blata. Ko nas je pokrajina nekoliko

umazanih ulic in ponekod že razpadajočih hiš. Tukaj večina oken sploh nima šip. Ljudje spe po ulicah, matere dojljo svoje otroke kar na cesti. Najbolj zanemarijene so ulice cigánov. Vendar pa pravijo, da so ti ljudje pridni. Njihove prodajalne so kar s celo steno odprte na ulico. Tamkajšnji brivec vas obrije kar na pragu svojega lokala. Tukaj dobi človek vse: od obleke in obutve do zlatarskih izdelkov, ki so zelo precizni in lepi in kar je glavno najmanj trikrat cenejši kot v Dubrovniku. Vsi ti prebivalci so mohamedanci. Nekdo nam je pravil, da to niso slabi ljudje, da pa so vsi prav po orientalsko fanatični. Kdor se norčuje iz Alaha ali jim kako drugače pade v oči, si ni več varen življenja. Ravno nekaj dni, preden smo mi prišli, so ti ljudje pribelem dnevu zaklali nekega moža in to sredi novega dela mesta. Razume se, da niso od morilcev nikogar dobili.

Od vseh posebnosti smo si ogledali še Etnološki muzej, kjer smo videli brez števila narodnih noš iz raznih krajev Makedonije. Nekatere obleke so v celoti umetniško vezene in tako obložene z nakitom, da tehtajo do 30 kg. Zelo lepa je Umetniška galerija v palači, kjer je imel nekoč paša svoj harem. Tukaj smo videli med drugimi tudi sliko Moše Pijade iz leta 1952 »Obešeni srnjak«. Slika je še kar dobra. Izredno znamenita je cerkev Sv. Spasa, kjer je ves oltar rezljan iz lesa. To je višek rez-

Biser Jadrana — Dubrovnik

KMETIJSKA ZADRUGA VITANJE

Telefon št. 2 — Železniška postaja Celje

s svojimi podjetji:

5 ŽAGARSKIH OBRATOV, MIZARSTVO, KOLARSTVO, KOVAŠTVO, KAMNOLOM, GRADBENI OBRAT, EKONOMIJA S PLEMENILNO POSTAJO

POSPEŠUJE IN RAZVIJA NAPREDNO KMETIJSTVO

Odkupuje in prodaja:

VSE KMETIJSKE PRIDELKE, SADJE, ŽIVINO, LES IN GOZDNE SADEŽE

ter vam nudi:

REPRODUKCIJSKI MATERIAL, UMETNA GNOJILA SKROPIVA IN ZAŠČITNA SREDSTVA

toalet in kopalnih oblek. Vse je oblečeno zelo praktično, preprosto, predvsem pa okusno. Bajka, da bi brez nekih posebnih oblek ne mogli v Dubrovnik, je izmišljena in prazna. Zanimalo vas bo tudi kaj se najbolj pleše: samba, rumba in tango, drugi plesi skoraj ne pridejo do veljave. Piše se malo. Na vsem svojem potovanju nisem videl vinjenega človeka, celo ameriški mornarji, ki so obiskali Dubrovnik, so bili trezni. Glavni pijači sta pivo in limonada, ki prevladujeta celo v barih ob kozarčki wyskija ali turške kave.

Izredno dobro sezono imajo letos tudi Budva, Bar in Ulcinj. Budva je v celoti razprodana do konca septembra, čeprav drži v cenah korak z Dubrovnikom. Budvo dičijo predvsem tri prelepe peščene plaže, s kakršnimi se ne more ponasati nobeno mesto ob Jadranu. Škoda, da je bil nov, velik hotel Romanija odzvet turizmu in določen za potrebe filmskega podjetja.

Tudi Bar in Ulcinj sta natrpana, kar se v prejšnjih letih še ni pripetilo. Čeprav imata tako Bar, predvsem pa Ulcinj zelo lepe plaže, Ulcinj tudi dva velika sodobna hotela, zaostajajo splošni turistični pogoji znatno za Severnim in Srednjim Jadranom. Cene v Baru in Ulcinju so nekaj nižje, kakor v Dubrovniku, vendar pa stane postelj v zasebni sobi 220 dinarjev, običajno kosilo pa tudi okoli 250 dinarjev. Vse zasebne hiše v Ulcinju so brez vodovoda, strnišča pa so posebno poglavje. Drugače je Ulcinj nad vse zanimivo mestece s svojimi kontrasti, minareti, narodnimi običaji. To področje, čeprav ga dičijo

številne naravne lepote, bo moralo storiti še marsikaj za svoj napredek, da bo doseglo raven, ki je sodobnemu turističnemu kraju potrebna. Tudi zveze z Ulcinjem niso najugodnejše. Čim zapahi majhna burja, ladja že ne pristane. Pa si ubijaj glavno, kako se boš pretolkel do 35 km oddaljenega Bara, kar ni tako enostavno.

Kljub temu, da je letos v prometu znatno več ladij dolge obalne plozbe, kakor prejšnja leta, so vse prenatrpane. V Splitu in na Reki gleda marsikdaj za ladjo lepo število lastnikov vozniht kart, ki morajo zelo nejevoljni čakati naslednje ladje.

Iz Budve ali pa Kotora prideš (po vozniht redih z ugodnimi avtobusnimi zvezami, dejansko pa se je treba prebrivati za vozne listke tudi po dve uri in še več) na Cetinje, kjer je v treh muzejih zbrana vsa slavna črnogorska preteklost.

Taki so moji letošnji vtisi z Južnega Jadrana, ki po svojih naravnih lepotah znatno prekaša Severni in Srednji Jadran, po ostalem, kar spada v pojem sodobnega turizma, pa znatno zaostaja.

Naša obala je prelepa — čudovito razčlenjena in obdana s številnimi otoki in otočki, s čemer se ne morejo ponasati še tako slane riviere. In vsako leto bo hitelo k njej vedno več turistov. Za razmah in uspešen napredek turizma, predvsem pa za smotrno in pravilno stimulacijo inozemskega turizma pa bo treba še marsikaj storiti. Vran.

IZ ŽIVLJENJA NA NAŠI VASI

Propaganda in aktivizem v službi kmetijstva

V povečani in smotni proizvodnji je ključ za izboljšanje našega življenjskega standarda. Tega ključa pa ne moremo zavrteti vse dotlej, dokler v industriji ne bo povečana storilnost, v kmetijstvu pa dosežen večji hektarski pridelek. Obe glavni gospodarski panogi sta med seboj tesno povezani in odvisni druga od druge. Gospodarstveniki trdijo, da, če je za pocenitev industrijskega blaga ob povečani proizvodnji potrebna najprej pocenitev kmetijskih pridelkov, to je surovin in prehrane delovnega ljudstva. Kmetovalci pa upravljeno vztrajajo na svojem stališču, da cen svojim pridelkom ne morejo znižati, dokler industriji vztrajajo pri svojih cenah. To je začaran krog, ki ga na videz ni mogoče razumeti niti rešiti. Zdi se, da bo vendarle treba začeti pri kmetijstvu, ki daje poleg rudarstva, pretrlejskih ležišč in gozdarstva največ surovin za vsakovrstno predelavo. Tudi pocenitev prehrane igra pri tem veliko vlogo.

Reševanje tega problema se je pravzaprav že začelo. Veliki skladi za pospeševanje kmetijstva, ki se jih letos poslužujejo kmetovalci vseh treh sektorjev, morajo v kratkem pokazati vidne uspehe. Ne oziroma se na vpliv vremena je proces povečane proizvodnje v kmetijstvu daljši kakor v ostalih gospodarskih panogah. Z regresom omogočena večja uporaba umetnih gnojil in zaščitnih sredstev, gradnja silosov in gnojničnih jam ter izboljšana mehanizacija, vse to bo vplivalo na povečanje kmetijskih pridelkov v izdatnejši meri šele naslednja leta.

Ta sredstva v obliki regresov, ki jih daje naša skupnost kmetijstvu, so prvi korak k povečanju kmetijske proizvodnje. V celjskem okraju se ta pomoč že približuje višini vplačanih davkov, tako da so ti kmetovalcem večina povrnjeni. Toda le tistim, ki so se te ugodnosti poslužili in prispevali svoj delež. Poročila pravijo, da so se te pomoči poslužili nekateri predeli v izdatnejši, nekateri pa v piclejši meri. Med te spada jo prav zaostalejši in revnejši kraji. V njih je še močno zakoreninjena konservativnost, ki je še tako privlačna pomoč ne more izpodrinuti. Trdovratno nezaupanje v sodobno kmetijsko znanost in v prepričevalne besede kmetijskih strokovnjakov bodo polagoma odpravili otipljivi poskusi pred očmi zaostalih kmetovalcev. In še za take poskuse ter njih posnemanje bo potrebna učinkovita propaganda.

Naš tisk, radio, strokovna predavanja in ljudska prosveta so odlična propagandna sredstva za pospeševanje kmetijstva, toda le s težavo si utirajo pot v kmečke domove v gospodarsko in kulturno zaostalih krajih. Dočim je radio v njih še redkost, predavanja premalo obiskana, je naš tisk še najuspešnejši posredovalec napredne misli in strokovnega znanja. Koliko časa bo še trajalo, preden bo med kmečkim ljudstvom tako razširjen, da bo z lahkoto opravljal svojo vzgojno in prosvetno nalogo? Preko Kmečkega glasa bi kmetijska služba lahko obveščala slehernega kmetovalca o vsem, kar mora pri svojem poklicu vedeti in znati. Sedanji veliki okrajji že imajo svoja glasila, ki so kmetovalcev politični, gospodarski in kulturni osmerjevalec. V nekatere kmečke domove prihaja celo slovenski dnevnik. Vsi ti časopisi se bavijo tudi s kmečkimi vprašanji, važnimi za vsakega kmetovalca.

Tudi za širjenje tiska med ljudstvom je potrebna primerna propaganda. Na vprašanje, od kod naj vzame kmetovalec denar za časopis in knjige, je lahko odgovoriti. S strokovnim znanjem povečuje svoj pridelek in svoje dohodke. Med njimi bo našel tudi sredstva za take izdatke.

Propaganda! Če listaš po naših dnevnih in tednikih, je skoro ni številke, ki bi ne obravnavala tega ali onega vprašanja iz kmetijskega področja. Še vse premalo pa poudarjajo imena tistih posameznikov in posestev, ki so na svoj način dosegli največje uspehe. Vzglede vlečejo! Tudi to je učinkovito propagandno sredstvo za pospeševanje kmetijstva. Med redkimi izjemami je Gornjesavinčan Praznikov Anza. Sam pravi, da mnogo bere in poizkuša. Torej ne samo pridnih rok, tudi znanja je treba, kdor hoče doseči uspehe. Mar ne bi bilo prav, če bi taka posestva proglašali za vzorna? Brez dvoma je takih vzornikov še več, samo da ne vemo zanje.

Pri vsakem pospeševanju določene ideje ali predmeta so potrebni agilni ljudje, ki se za delo ali stvar zavzemajo. Nič ne pomagajo še tako zanimive radijske ure, časopisni članki ali globoko in prepričevalno zasnovana predavanja, če ni ljudi, ki bi lepe besede uresničevali in pridobivali zanje še druge. In kje nam je takih več treba kakor ravno v kmetijstvu! Za tako delo so potrebni poštenovalni ljudje — aktivisti. Če druge tožijo, da takih ljudi ni, potem jih naj vzgajajo in podpirajo same. Za vsako akcijo se morajo najprej zavzeti posamezniki, ki jo potem propagirajo dalje. Tak aktivizem mora vztrajati tako dolgo, dokler določena akcija ne prodre v široke množice.

Najboljše in najuspešnejše aktivistično službo za napredek kmetijstva opravljajo naše kmetijske, gospodinjstke in kmetijsko-gospodarske šole. Kmečka mladina se v njih navzame naprednega duha, pridobi strokovno znanje, ki ga uspešno uporablja na domačih posestvih. Marsikdo doživi tudi razočaranje, ko naleti na odpor konservativnih staršev in drugih članov družine, češ da so take novotarije nepotrebne ali predrage. Mnogi pa postanejo navdušeni aktivisti in vzorni pospeševalci kmetijstva. Prav ti bi bili zadrugam zelo koristni, če bi jih znali pridobiti. Ko se ta mladina po dvoletnem šolanju razide, prekine stike s šolo in predavatelji. Nihče se zanje več

ne zanima in ne vpraša, kako uspeva in kakšne izkušnje dobiva na posestvih, kjer živi in dela. Mar ne bi bilo koristno, če bi se absolventi teh šol iz vsega okraja ali vsaj dveh sosednjih komun zbralj vsaj enkrat na leto na svojem zboru, kjer bi izmenjali svoje izkušnje in si določili smernice za pospeševalno delo na kmetih? KZ bi našle v njih sposobne in vnete sodelavce. V zboru samem bi našli dovolj močno oporo za tako delo.

Za vsako uspešno delo v pospeševanju naprednega kmetijstva sta potrebna aktivizem in propaganda. Vsi se zavemo, kako veliko moč ima danes propaganda. V pospeševanju kmetijstva se je še premalo poslužujemo. Uspešnejši je oseben stik s kmetovalci in prepričevalna beseda na vzgledih vzornega kmetijstva pri nas in drugod po svetu.

-nik

Tečaji za pripravo sadnih sokov in konzerviranje

V okviru Zveze žen zadrugnic pri OZZ Celje in v sodelovanju z Okrajnim odborom RK Celje je bil organiziran tečaj za pripravljanje sadnih sokov in konzerviranje sadja ter zelenjave. Tečaj je bil v gospodinjski šoli v Sentiurju. V tem tečaju je bilo usposobljenih 60 žen, katere bodo vodile enake tečaje po naših vaseh. Že vsa leta po osvoboditvi pogrešamo podobne tečaje. Bil je mogoče tu in tam kakšen tak tečaj, širšega znanja pa s tega področja manjka marsikateri mlajši ženi. Pri smernicah in praktičnem vodenju tega tečaja je s svojimi znanstvenimi izkušnjami sodeloval tudi Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani. V avgustu in septembru pa bomo na terenu naleteli na vrsto teh tečajev.

Posebno letos, ko se obeta bogata sadna letina, si bodo žene pripravile bogato zalogo in ozimnico. Ne le vkuhanje, tudi sušenje je važen način konzerviranja, ki v sadju ne spremeni sestav hranilnih snovi. V vseh naših gospodinjstvih primanjkuje sadnih sokov za naše otroke. Po gozdovih je ogromno gozdnih sadežev, iz katerih lahko pripravimo zdravo pijačo otrokom. Vse te sokove pripravimo le z malo količino sladkorja, potrebno jih je le pravilno pasterizirati. Upamo, da bodo omenjeni tečaji v pomoč marsikateri mladi ženi.

P. A.

Kolektivne pogodbe kmetijskih zadrug

Na podlagi Uredb Ur. l. FLRJ št. 6 in 12/55 in temeljitih priprav je uprava OZZ Celje izdelala tekstualni del novih kolektivnih pogodb, s katerim soglašata tudi Okrajna komisija in GZZ Ljubljana.

Tako so v preteklem mesecu bile številne sektorske konference po zadrugah, kjer so upravni odbori in zastopniki sindikalnih organizacij v podrobnosti proučili predložene osnutke pogodb.

Kolektivne pogodbe so povsod z veseljem sprejeli, saj urejajo vrsto problemov, ki so bili doslej sporni in neurjenj med vodstvi zadrug in njihovimi kolektivi.

Dosedanje kolektivne pogodbe zadrug, ki datirajo iz leta 1948/49, so po načinu svoje sestave zastarele in je bilo nujno pristopiti k tej ureditvi.

Tako izdelan osnutek kolektivnih pogodb uprave OZZ Celje je bil razmnožen in na željo GZZ Ljubljana dostavljen vsem OZZ v Sloveniji z namenom, da se povsod približajo enotnemu načinu ureditve kolektivnih pogodb.

Pri sprejemanju osnutka kolektivnih pogodb na področju OZZ Celje, vključno področje bivše šostanjske zveze, so se v glavnem pojavile težnje za visokimi plačami traktoristov, lesnih manipulantov in poslovojdov. To vprašanje je bilo treba vskladiti z Uredbo Ur. lista FLRJ št. 18/54, katera predvideva premjeme v skladu z delovnim mestom in kvalifikacijo.

Zivahne so bile razprave tudi o vprašanju odkupov, predvsem tam, kjer temu doslej niso posvečali dovolj pozornosti. Prav zato je odkup za razliko od lanskega leta izločen iz trgovinske dejavnosti in preusmerjen v akordne postavke odkupljenih in prodanih kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev, zdravilnih zelišč, lesa in živine, mleka ter jajc itd.

Po novih kolektivnih pogodbah, tvori vsaka dejavnost zadruga svojo samostojno obračunsko enoto in ne more biti več tega, da bi pasivne dejavnosti zadrug živele na račun aktivnih. V pasivnih dejavnostih se lahko tudi plače znižajo do 60% s tem, da se takoj pri prvem obračunu in ugotovitvi izgube

skliče sestanek vodstva in kolektiva zadruga, ki sklepa o vzrokih pasive oziroma načinu zboljšanja dela ali likvidacije te dejavnosti.

Način določanja plačnega sklada za trgovinsko in gostinjsko dejavnost zadruga ostane nespremenjen in bo s predloženo pogodbo določen na podlagi določenega odstotka od prometa. Planirani promet ne sme biti manjši od realiziranega v letu 1954.

Za vse ostale dejavnosti zadrug, kjer so plače sestavni del kalkulacije, veljajo ustrezni predpisi, ki so znani vsem knjigovodjem.

Z novo kolektivno pogodbo je urejeno tudi vprašanje udeležbe na dobičku članov kolektiva zadruga, ki je v skladu s predpisi družbenega plana okraja.

Posebno so poudarjene razne premije, katere dobivajo tisti delavci in uslužbenci, ki so pripomogli, da so se znižali materialni stroški (Ur. l. FLRJ št. 54/54) za zvišanje proizvodnje, prometa, za zboljšanje kvalitete proizvodov, za prihranitev goriva, maziva, za pravočasno in dosledno izvršene akcije v pospeševanju kmetijstva itd.

Uredili so tudi odnose plač za čas prekinitev dela, kakor na primer v času predvojaške vzgoje, PAZ, elementarne neizgode in drugo.

Stroški uprave zadruga se razdelijo procentualno na vse dejavnosti, ki jih zadruga vodi. To se stori po dejanski udeležbi dela uprave za posamezne dejavnosti. Če se pri tem pokaže izguba, je tudi del plače uprave iz te dejavnosti nižja, v nasprotnem primeru dobička pa se prejemki zvišajo. Gre tudi za to, da se bo upravnik zadruga brigal za vse odseke enako in da ne bo brezbrljen do uspeha.

Prihodnje dni bodo zadruga zaključile določene kolektivne pogodbe in predložile vse ustrezne priloge, ki jih uredba predvideva. Tako zaključeno delo bo podkomisija OZZ Celje še pregledala, nato pa poslala v odobritev Okrajnemu ljudskemu odboru Celje.

Kolektivne pogodbe bodo začele veljati v mesecem, v katerem bo okrajna komisija pogodbo potrdila.

TO, TO si prečitajte!

Bil sem v inozemstvu in videl sem marsikaj, kar mi je dalo misliti. Srečal sem več naših popotnikov: nogometarja, ki se je vračal iz tekme v Kölnu. Bil je neobrit in med vožnjo je izprizneval svoje žepe, v katerih je imel polno tobaka in kruhovih drobtin. Opažoval sem druge potnike, ki so začeli dvigati obrvi. Srečal sem tri možake, ki so se vračali z neke razstave v Londonu in tudi niso napravili najboljšega vtisa.

Nekje v tujini sem prošil za popravilo nalivnega peresa. Prodajalka mi pove, da tega ne delajo, pač pa se naj obrnem na tvrdko Germann & Co. v Luthergasse 5. Ko je videla v mojih očeh, da sem tujec, mi je kar vzela pero, češ, naj pridem jutri, ker imajo oni neko zvezo s to tvrdko. Drugi dan je bilo nalivno pero popravljeno, tvrdka je zadevo opravila, ne da bi izstavila poseben račun. Dalje: blagajničarka ti našteje v trgovini denar: 3 marke in 60 in 40 je 4 marke in ena je 5 mark. Hvala lepa. Nasvidenje! Pri nas pa ti skoraj povsod molče nasujejo denar čez vso mizo, nataknejo listek na žebelj in človek dobi občutek, kot da si blagajničarka misli: »Zg'niti! Ali bi bilo tako hudo, če bi rekla vsaki stranki: »Hvala lepa.« Posebno važno je to

pri podeželskem ljudstvu. Mar mislite, da tako kupovalka ve, koliko mora dobiti iz tisočaka, če znaša račun din 373? Tudi »pomote« do 200 din ne bo opazila, če ji uslužbenka nameče kup kovačev.

Birokracija! To si naj prečitajo vsi, ki se bore proti birokraciji. Moj znanec si je dal napeljati električni zvonec skozi večna vrata in še nekaj malega. Vse v redu. Toda temu je sledil račun dolg celo stran: 10 m izolirnega traka, 16 ur dela po 72 din, k temu 250% pribitka. Jaz bi to ne delal 16 ur.

Pred dnevi sem grajal pretirano ceno za turško kavo. Neki mogotec pa je potem izjavil: »Saj je ni treba piti, če vam je predraga!« V nekem uradu sem prošil za neko potrdilo. »Pridite čez 14 dni!« Ker mi to nikakor ni šlo v račun, mi je uradnica pojasnila: »Ne gre drugače. Tak je pač postopek!« Pri tem pa je stresala pepel s cigarete v pepelnik. Ko pa sem se postavil na zadnje noge, sem dobil potrdilo vseeno takoj.

To je samo nekaj primerov. Pri nas je treba v tej smeri še mnogo dela in vzgoje, da bodo vladali med uslužbenci in strankami pravilni človeški odnosi. C. R.

KMETIJSKA ZADRUGA Pohorje

Železniške postaje Zreče

odkupi in prodaja:

poljedelske pridelke, živino in živinorejske proizvode, sadje in zelenjavo, les in gozdne sadeže preko svojih poslovalnic v SKOMARJU in BOHARINI Vam nudi REPRODUKCIJSKI MATERIAL, UMETNA GNOJILA, SKROPIVA IN ZAŠČITNA SREDSTVA

Kotiček za naše žene

KVAŠENO TESTO ZA RAZNE MOČNATE JEDI

V skledo stresi pol kilograma bele moke. V malo mleka zmešaj 2 dkg kvasa in malo sladkorja. Ko je kvas vzhajal, ga stresi v moko, dodaj 10 dkg surovega masla, 10 dkg sladkorja v prahu, eno jajce, malo soli, nekaj naribane limonove lupinice in toliko toplega mleka, da dobiš gosto tekočo testo. Testo dobro stepi, da postane mehurčasto, nato ga stresi na pomazano pekačo, poravnaj in postavi na toplo, da vzhaja. Ko je testo vzhajalo, ga pomazi

z raztepenim jajcem, obloži s šadjem in speči.

Razno sadje pa pripravi: jabolka, olupljeno in zreži na prav drobne rezine. Češnje razpolovi in odstrani koščice. Ko posuješ sadje po testu, ga posuj še s sladkorjem. Ko je pečeno in ohlajeno, zreži na poljubne kose.

Isto testo lahko nadevaš tudi z domačim sirom. Sir pretlači skozi sito, primešaj 3 jajca, malo kisle smetane, naribane limonove lupinice, sladkaj, in če imaš pri roki, dodaj še pest rozin in malo pehtrana.

ZDRAVILO ŽGANJE

Sestavine: 3 l žganja, 1 liter črnice, četrt kg kandis sladkorja, pest brinjevih jagod, 10 komadov zelenih orehov, pelin, janež, kumina in klinčki.

V steklenico s širokim glom vlij dobro domaćo žganje in v njega vsiplji prebrane in oprane črnice, zdrobljen kandis sladkor, cele, zelene ali suhe brinjeve jagode, zelene orehe, razpolovljen zelen ali suh pelin in ostale našete začimbe po okusu. Steklenico dobro zamaši in postavi na sonce za 6 tednov. Med tem časom steklenico večkrat stresi.

Tako pripravljeno žganje je izborno okrepljivo in obenem zdravilo proti želodčnim in črevesnim krčem. Požreč tega zdravilnega žganja pred jedjo pa vam bo dal izborni tek.

MUSAKA

Tovarišica Erna je strahovito navdušena za musako, ki jo v naših kuhinjah le še premalo poznamo. Na željo nje in mnogih drugih naših gospodinj pripravimo danes recept za to izvrstno jed.

1 kilogram zelja operemo in ga prazimo na masti s čebulo, dodamo žlico sladke paprike in dušimo do mehkega. Tri četrt kilograma krompirja olupimo, zrežemo na pol centimetra debele rezine, ki jih v slani vodi na pol skuhamo.

Pol kilograma sveže svinjine zmeljemo ter posebej prepražimo na masti s čebulo le toliko, da meso ni več rdeče. Meso tudi posolimo.

DROBNI NASVETI

Če se ti črna obleka sveti, jo odrgni s ščetko, ki si jo namočila v kis. Svetlikajoča mesta bodo takoj izginila.

Sadne madeže odstraniš z rok, če kaneš nanje nekaj kapljic kisa.

Sok v paprikašu bo mnogo okusnejši, če čebulo naribamo na ribežu, mesto da jo sekljamo z nožem.

Roke pri čiščenju krompirja ne bodo počrnele, če vodo, v kateri lupimo krompir, nekoliko posolimo.

Pogača je prepečena, vendar je skorja na vrhu presvetla. Namaži jo s sladkorjem vodo in postavi nekaj minut nazaj v pečico.

Stroj za rezanje mesa hitro in temeljito očistimo, če po uporabi zrežemo vanj nekaj kosov suhega kruha. Trd kruh bo očistil meso z rezil. Stroj je treba nato le še obrisati s čisto krpo.

Koščico dobro namažemo z mastjo ter jo polnimo s plastjo zelja, krompirja, sesekljane svinjine, pa zopet zelja, krompirja itd. Vse to zajemajo s pičlo skodelico kisle smetane, v kateri smo žvrkljali tri rumenjake in malo soli. Pečemo pol ure.

Musaka je zelo izdatna in zadošča za celotno kosilo.

Želja in zadovaljstva vsake ženske sa vedno

polzela

NOGAVICE

Šola na Polulah - osnovna šola FRANA KRAJNCA

Letošnjo jesen, meseca septembra, bomo odprli že drugo šolsko zgradbo, osnovno šolo na Polulah. Za Vajensko šolo bo to druga najmodernejša šolska zgradba v Celju. Gradbeno podjetje Savingrad pravkar dovršuje v njej zadnja gradbena dela. Z ureditvijo njene neposredne okolice, vhoda, dvorišča, igrišča in šolskega vrta bo stopilo pred celjske občane novo poslopje moderne paviljonske sitema.

Ni gol slučaj, da stoji ta lepa šolska zgradba, plod sodobne gradbene tehnike in zdravstvene higijene na stavbišču, ki je v zgodovini slovenskega naroda v dobi nasilne germanizacije v stari Avstriji veljala kot branik proti gradnji nemškega mostu na Jadranu. Lastnik tega zemljišča in stanovanjske hišice je bil narodno zavedni učitelj na tedanji slovenski okoliški šoli v Celju **Fran Krajnc**. V svoji oporoki ga

Fran Krajnc

je poklonil narodnoobrambni Ciril-Metodovi družbi za uspešnejšo borbo proti nasilnemu nemstvu na slovenskih tleh.

Letos poteče 60 let, odkar je ta vrli mož prišel iz Ruš učiteljevat na slovensko šolo v Celje. Sledeč borbenim načelom narodnih voditeljev dr. Radoslava Razlaga in dr. Ivana Dečka, se je v krogu svojih, ljudstvu predanih tovarišev, bori za slovenske pravice. Kot osnovnošolski učitelj je poučeval tudi telovadbo po Tyrševem sistemu na takratnih slovensko-nemških vzporednih nižje gimnazije pod Lilekovim vodstvom, na katerih so si Nemci in nem-

skutarji lomili vratove, in tako pomagali vzgajati mladi rod hrabrih borcev Malgajevga kova. Kot delaven član Ciril-Metodove družbe je noč in dan mislil nanjo, objaskoval njene postojanke, slovenske šole na ogroženi meji. Da bi jo podprl tudi z materialnimi sredstvi, je še pred svojo smrtjo leta 1939 mislil nanjo ter ji izročil v dar svoje posestvo na Polulah, ki je danes last ljudske imovine in nove osnovne šole.

Kot njegov neposredni stanovski tovariš in sedanji častni meščan celjski je Fran Roš na koštemoraciji pokojnega Krajnc, ki so jo celjski Slovenci priredili 16. marca 1940, v svojem govoru spregovoril tudi te besede: »Kar je z lastnim trudom prihranil, je namenil vzvišenim namenom in ciljem družbe in s tem svojemu narodu. Na naši meji bo kdaj na ličnem poslopju blestel napis: Narodna šola Frana Krajnc. In tu se bo nova slovenska mladina vzgajala k službi svetlim idealom svojega plemenitega mečena.«

Komaj leto dni pozneje so naši hrabri borci v svoji neizprosni borbi za obstoj slovenskega ljudstva začeli izpolnjevati ideale pokojnega učitelja Krajnc. Njegova slovenska šola danes ne stoji na meji, marveč na slovenski zemlji, ki jo je tako vroče ljubil. Tudi v naši socialistični družbi so nam potrebni taki mošči in žene, ki ne mislijo samo nase, ampak tudi na našo skupnost. Naša mladina naj vidi v njem svojega vzornika. Zato se naj izpolni besede Frana Roša — nova šola naj dobi ime: Osnovna šola Frana Krajnc. —nik

Komorni zbor v Slovenskem Primorju

Članj Komornega zbora v Celju so izkoristili delno svoj čas letnega oddiha za skupno bivanje in gostovanje v slovenskem delu našega Primorja. V prijetnem Ankaranu, kamor so nekoč množično zahajali na kopanje Tržačani in kjer sedaj naš »Turist« poskuša narediti našim ljudem prijetno letovanje, se je naselil za 10 dni naš pevski zbor. Zal se tedanjim upravi ni docela posrečilo njihovo skromno prizadevanje, da bi naredili gostom letovanje prijetno v taki meri, kot so to pričakovali. Morda se bo to posrečilo novimoenovani pri-silni upravi, ki je tik pred našim od-

Celjski Othello

Otvoritevna predstava nove gledališke sezone bo Shakespearova drama Othello. Delo režira Branko Gombač, ki se je pred kratkim mudil v Angliji na festivalu Shakespearovih dram. Upamo, da nam bo z izkušnjami, ki si jih je nabral v domovini velikega pesnika, tudi na naš oder prinesel marsikaj dobrega in svežega.

Othella bo v celjski izvedbi igral Janez Skof.

KUD »France Prešeren« bo ustanovil lastno glasbeno šolo

Ljudskoprosvetno delo se je v zadnjih letih izredno razmahnilo. V širini in v kvaliteti je daleč prešlo prejšnje prilike, ko je bilo že nekaj idealizma dovolj, da so posamezne glasbene, pevске ali gledališke skupine javno nastopale. Nevzdržen razvoj vseh panog našega življenja zahteva tudi od nastopajočih kulturnoumetniških skupin vedno večjo kvaliteto.

Muhe enodnevnice, ki so se pojavljale v tej panogi našega življenja, so bile res le enodnevnice. Le one kulturnoumetniške skupine, ki so gradile na trdih temeljih pozitivnih izročil naše narodne preteklosti in ki so svoje delo plemenitile v svobodni rasti, so še danes trdne in delavne. Vendar pa samo veselje do stvari in volja do dela ni dovolj.

Godba na pihala KUD France Prešeren v Celju je postala že nujen sestavni del vseh važnejših proslav in dogodkov v Celju. Nadaljnja kvaliteta rast in izboljšanje te godbe pa brez trdnih novih osnov in dela ni mogoče.

Z izrednim razumevanjem LO MO Celje je uspelo društvu dobiti primerno podporo in ustanoviti lastno glasbeno šolo.

V tej šoli se bo mladina, ki ima veselje do glasbenega udejstvovanja, lahko naučila pod strokovnim vodstvom igranja vseh pihalnih instrumentov. So-

la je namenjena predvsem naši delavski mladini, imela pa bo tudi nalogo, da pridobi svoji godbi podmladek, ki bo nudil doraščajoči mladini lepo in plemenito zabavo.

Pouk bo individualen, praktične vaje bodo dvakrat tedensko, enkrat tedensko pa bo obvezno predavanje iz teorije. Vsak gojenec bo tudi zdravniško pregledan. Prav tako bo vsakemu gojencu točno odmerjen čas pouka, da bodo starši lahko nadzorovali uspeh in disciplino svojih otrok. Starši bodo morali podpisati izjavo, da obiskovanje šole dovoljujejo, da se pa tudi zavezujejo za povračilo škode, ki bi jo gojenec povzročil na društveni imovini.

Solnina bo znašala 100 din mesečno. Gojenec, ki bo v polletju odlično ocenjen, bo v naslednjem polletju oproščen plačevanja šolnine.

Pouk bo v društvenih prostorih in se bo pričel po 15. septembru. Čas vpisovanja bo naknadno objavljen v časopisu.

Zaenkrat društvo odvarja le šolo za pihalne instrumente, kasneje bomo pridružili še pouk drugih instrumentov, zlasti harmonike in tamburaških instrumentov.

Ze sedaj opozarjamo starše na to šolo, kjer bo glasbeni pouk dal doraščajoči mladini dosti lepega in plemenitega.

H. A.

Mednarodni kongres esperantistov v Bologni je zaključil delo

Preteklo soboto je v Bologni končal svoje delo 40. mednarodni kongres esperantistov, na katerem je bilo navzočih preko 1700 delegatov iz 33 držav. Delegacija jugoslovanskih esperantistov je štela 70 članov.

Prvi kongres esperantistov je bil leta 1905 — torej pred 50 leti — v Boulogne-sur-Mer v Franciji. V 50 letih je bilo organizirano 40 svetovnih kongresov v raznih državah, med njimi je bil 38. kongres pred dvema leti v Zagrebu. Ob 40. svetovnem kongresu so esperantisti letos praznovali lep jubilej: 50 let organiziranja dela in 40. kongres, ki ima čisto mednarodni značaj. Posebno slovesen pečat je dala kongresu prisotnost županov mest Bologne in Boulogne-sur-Mer ob otvoritvi kongresa, ki sta imela pozdravne govore in sprejela vse delegate kongresa tudi v magistratu ob priliki posebne svečanosti o prijateljskem zblizanju dveh mest.

Na kongresu so delegati razpravljali o jezikovnem problemu v Evropi in po svetu sploh, o različnih možnostih uporabe esperanta pri poglabljanju kulturnih stikov med narodi ter o uvajanju esperanta v šole. Deset držav (med njimi so: Avstrija, Jugoslavija, Nizozemska, Švedska in dr.) je načelno pristalo na to.

Sklepi kongresa so strnjeni v resoluciji, ki je bila na kongresu enoglasno sprejeta.

Esperantisti z veseljem ugotavljajo, da je Zenevska konferenca povzročila zmanjšanje napetosti v svetu in izražajo upanje, da bodo temu sledili vedno boljši odnosi med najširšimi sloji vseh narodov sveta. Pomembna je tudi resolucija UNESCO z dne 10. decembra

1954, kjer je Generalna skupščina priznala, da je esperanto izredno mnogo doprinesel k mednarodni duhovni izmenjavi in pri ustvarjanju svetovnega mira in da njegove pridobitve ustrezajo smotrom in idealom te organizacije. Resolucija esperantistov posebno poudarja to, da mora vsako pošteno prizadevanje za mednarodno zblizovanje in za ustvaritev vzajemne mednarodne solidarnosti, nujno pospeševati takšen instrument mednarodnega sporazumevanja, kot je mednarodni jezik esperanto. Zato poziva resolucija vse merodajne nacionalne instance, da podprejo razširjanje esperanta zlasti s tem, da nudijo pomoč pri ustanavljanju in obnavljanju esperantskih organizacij v tistih državah, kjer jih zaradi kakršnih koli razlogov še ni. Kongres se je obrnil na vse vlade, da naj proučijo možnost uvedbe esperanta v šole in poudarja izredno pomembnost takega ukrepa. Na letošnjem kongresu sta mestna župana Bologne in francoskega mesta Boulogne-sur-Mer na svečan način zelo zblizala svoji mesti prav s pomočjo esperanta in esperantisti so prepričani, da bodo druga mesta v bodoče storila enako. Z zadnjo točko resolucije pozivajo esperantisti vse tiste, ki streme k večji enotnosti v svetu, naj se nauče njihovega jezika in ga uporabljajo v vseh mednarodnih stikih.

Za nas je zelo zanimivo tudi to, da so bili izmed 10 predavateljev na mednarodni letni univerzi tudi 3 Jugoslavlani. Naš znani raziskovalec Tibor Sekelj je govoril o kulturi indijanskega plemena Maja, Ivo Rotkvič iz Zagreba o temi: Jezik in književnost, profesor Josip Vrančič pa o prevodih Stridbergovih del v Jugoslaviji.

D. M.

Kmetijska zadruga Zreče

Telefon št. 5 — Železniška postaja Zreče

odkupuje in prodaja:

VSE VRSTE KMETIJSKIH PRIDELKOV, SADJE IN ZELENJAVO, ŽIVINO IN ŽIVINOREJSKE PROIZVODE, LES IN GOZDNE SADEŽE

Preko svojih trgovinskih poslovalnic 1 in 2

Vam nudi:

INDUSTRIJSKO BLAGO, REPRODUKCIJSKI MATERIAL, ZAŠČITNA SREDSTVA, STROJE IN ORODJE

Lojze Zupanc:

Ko skala leži na srcu . . .

(Odlomek iz romana »Dolge ceste«)

Minila so leta. Mnogo let. In življenje, ki je neprestana tlaka ter večni lov za srečo, je v letih, ki jih je bil preživel v tujini, tudi Muhiču pokazalo svoj spakljivi obraz.

Vladimir je odrasel v lepega, močnega fanta. Bil je prava podoba svoje matere. Nekaj časa po Lucijinem odhodu je često vpraševal očeta, kje je zdaj njegova mati. Ko pa je odrasel šoli, mu je oče nekega dne le moral povedati, kam je odšla.

Ah, ne, tudi sedaj mu ni razkril vsega! Saj ni mogel umazati spomina na Lucijo, na Vladimirjevo mater, ki se je ločil tako rad spominjal. Da, spomin na mater je bil v njegovem srcu še vedno lep in svetel, saj otrok ni vedel za vzrok, ki je Lucijo nagнал od njega in očeta. Stari je sinu dejal le to, da je silno domotožje mater zabilo v njeno domovno . . .

Samo to, drugega nič?

Da, samo to! Vsega torej le še ni mogel zaupati sinu. Ni mu mogel razkriti bolečine, ki jo je vsa leta od nasilnega slovesa dalje skrivati v sebi. Ni mogel iz srca izriniti grenke bolečine, ki se je v letih, odkar je bil sam, brez žene, tako pekoče zagrizla v njegovo izmučeno srce. Ali čim bolj ga je lov la starost, tem teže je bilo to breme. Toda Muhič se je zaklel, da ga bo nosil sam do konca svojega življenja. Niti v misel mu ni padlo, da bi bil kdajkoli z nepravilno izrečeno besedo o svoji pobezi ženi umazal spomin, ki ga je njegov sin nosil v mladem, nepokvarjenem srcu, saj je Vladimir še vedno ljubil mater z vsem žarom otroške ljubezni. Tega se je Muhič dobro zavedal. In ker sinu ni mogel razkriti resnice — je lagal.

Ko sta se nekega večera spet pogovarjala o Luciji, je iznenada preusmeril pogovor in vzkliknil:

»Vladi, zdaj si prost šole! Petnajst let ti bo kmalu. Odloči se, kaj bi rad postal. Kar bom le mogel, vse bom storil zate.«

Fant je nekaj časa molčal, zatem pa je z ubitim glasom spregovoril v napeto tišino:

»Oh, ko bi bila zdajle mama tukaj! Pomagala bi nama, da bi kaj dobrega izbrali . . .«

Cez čas pa je dodal: »Kovač je rad postal.«

»Kovač?« se je začudil stari.

»Da, kovač,« je ponovil sin. »Saj se rudniški kovači zmerom hvalijo, da boljše zaslužijo ko kopači.«

»No, prav, boš pa kovač,« je poki-mal Muhič. »Takoj jutri bom prosil rudniškega inženirja, naj te sprejme za vajenca v rudniško kovačnico.«

In ni minil še mesec, ko se je sončnega poletnega jutra Muhičev sin pojavil v rudniški kovačnici. Sprejeli so ga v tuk kovaške obrti; uvrstil se je v rod težakov.

Muhiču seveda sinova odločitev ni bila povsem všeč. Pogosto je razmišljal, kako drugače bi lahko potekalo njegovo in sinovo življenje; če bi bila Lucija pri njih. Čim bolj je Vladimir raste, tem bolj so ga napadale skrbi za sinovo bodočnost. A on je ostal brez žene, sin brez matere. Zato se je s podvojeno ljubeznijo oklepal sina.

Tisto leto, ko se je bil Vladimir udinjal v rudniško kovačnico, je bil končno tudi stari Muhič poplačen za dolgoletno vestno delo; postal je rudniški paznik.

A glej! Lepega dne se je zalotil pri spoznanju, da ne zna ukazovati. Za-

povedovalnost mu ni bila v krvi. Z njim je bilo pač tako ko z revežem, ki nikdar v življenju nima denarja, pa zato z njim ne zna skopirati niti takrat, kadar se mu izjemoma nasmehe sreča v loteriji. . . . Lepega dne je spet pustil vse v nemar in prosil inženirja, naj ga pošlje nazaj k njegovi partiji kopačev. Tolažil se je, da mu le še nekaj let manjka do upokojitve in da bo dotlej vzdržal pri napornem, nečloveškem delu.

Tako bi Nace Muhič, od trdega garanja prezgodaj osiveli rudar, le nekako v miru preživel jesen svojega življenja, če bi se tisto leto, ko se je Vladimirjeva učna doba nagibala h kraju, ne bila v rudniku pripel la težka nesreča. V šah Remo je vdrila voda. Rudniška katastrofa, o kateri je takrat poročalo vse časopise po Evropi, je zahtevala mnogo človeških žrtv. Pri reševanju ponesrečenih rudarjev pa je bil stari veteran Muhič povsod prvi in najpoštevnejši, dokler ni prizadelo tudi njega.

Ko je mnogo pozneje razmišljal o tem usodnem dogodku, se ni spominjal ničesar drugega ko naglice, ki je vse pahal k edinemu cilju: pomagati ponesrečenim! Hiteli so prevažati in prenašati ranjene in na pol zadušene rudarje k dvigalom. Sredi proge je Muhič za trenutno obstal. Takrat je za njim po tirnicah pridrovel hunt. Prepozno je odskočil. V tej zakasnitvi — bil je le drobek sekunde — ga je voziček podrl; in kolesa težkega hunta so mu zmečkala nogo. Se istega dne so mu jo v bolnišnici odrezali.

Ostal je živ, toda invalid, ki ga je rudniška družba odpustila z dela ter mu naklonila delno pokojnino.

V dolgih, pustih dneh, ko je pozabljen od vsega sveta posedal doma in čakal večera, da se bo z dela vrnil Vladimir, je razmišljal o svojem za-voženem življenju. Vse bolj in bolj je v njem rastle hrepenenje po domovini. Nekega večera je vstal izza mize in se nekajkrat šantajoče sprehodil po

ozki kuhinji, opiraje se na palico. Proteza ga je žulila, a bolečine ni čutil, ker ga je huje pekla bolečina v srcu, ki je kričalo po domovini. Pokašljeval je in pohrkaval, kakor da ne more premagati hipne zadrege, kakor da se ne more odločiti. Končno je le izdaval:

»Vladimir, iznakažen sem. Pohabilo me je v jami, ki sem ji bil poslušen dolga leta svojega bednega življenja. Nikomur ne bi bil rad v breme, tudi tebi ne, sin moj! Glej, vse sem dobro premislil in prišel do prepričanja, da bi s to pokojnino, ki mi jo je rudniška družba v Merlebachu vrgla kakor psu ogledano kost, v domovini le laže shajal kakor tukaj. Tamkaj je frank več vreden . . .«

Utihiil je in se zagledal skozi okno, kakor da išče moči, kaj naj še reče, kako naj sinu dopove vse, kar mu ko težka mora leži na srcu.

»Vladi, ali se ne bi vrnila?« je nadaljeval s tihim glasom.

»Vrnila? Kam oče?«

»V domovino! Tjaka, kjer si se včasih, ko si bil še dete, igral tudi ti, sin moj.«

Sunkovito se je okrenil in se zazrl v sinove začudene oči. »Nikar ne misli, da mi te besede nakazuje samo skrb za obstoj,« je zdajci bruhal iz njega s tolikšno iskrenostjo, da je v trenutku začutil nekažno olajšanje pri srcu. »Glej, Vladi, zmerom sem se bal tega. Nikoli nisem pravzaprav verjel govoricam o tem! Dokler sem bil še mlad in močan, sem se smejal temu. A zdaj . . . zdaj je prišlo samo od sebe. Tukajle je,« je pričel grebsti po prsih, »ko skala leži na srcu in tišči, tišči . . . Zmajti me je pričelo po domačih krajih. Dolgo sem se klatil po svetu. Dolge so ceste, ki sem jih bil prehodil v nenehnem lovu za delom in zaslužkom.«

»Oče, če zares želiš, pa pojdiva,« je dahnil Vladimir in v sanjah in začudeno strmel v očeta, ki ga takšnega še ni bil nikoli videl.

Tedaj so starega polile solze. Oči so se mu orosile, da je le še onemoglo,

brezrazno ječjal, ko v agoniji težke bolezi.

»Saj, Vladi, jaz mislim, da bo tako prav tudi tebi. Najna domovina je končno tamkaj . . . tukaj sva le izseljenca. In moja domovina . . . četudi mi v mladosti ni bila ljubeča mati . . . ampak, glej, takšen njen sin sem, da bi se zdaj le rad povrnil v njeno naročje, četudi bi vedel, da se mi bo tamkaj slabše godilo . . . Ah, stari postajam, Vladi! Veš, rad bi le umrl pri ljudeh, ki bodo vsaj v zadnji uri mojega življenja razumeli moje vzdih.«

Po vsem telesu se je pričel tresti. Pred očmi se mu je zbirala megla, skozi solze je videl njeno valovanje, slabost ga je obhajala, da se je spet zrušil na stol ob kuhinjski mizi.

»Z menoj pojdi, sin!« je še hroplo iz njega, bolj podobno joku ko govorenju. »Tudi v mestu ob Rinzi boš našel delo. Tamkaj je rudnik, tekstilna tovarna, žage . . .«

Več ni zmogel. Zdaj je končno povedal vse, kar mu je kakor nadležen črv dolge mesece glodalo razočarano srce. Naslonil se je na mizo, sivo glavo je položil v mlahave roke, ramena so mu zadregla v zadušenem joku.

Vladimir je pihel k njemu. Sklonil se je nadenj, pričel svoje mlado lice k njegovemu, s širimi konicami porasle-mu obrazu, ga objel preko ramen in mu zašepetal v uho:

»Zakaj mi nisi tega že prej povedal, oče? S teboj grem, očka! S teboj grem, če treba tudi na konec sveta. Tvoja domovina je tudi moja domovina!«

Zdajci je stari dvignil glavo in s tresočim, ginljivim glasom zajecal: »Da, saj sem vedel, da mi tega ne boš odrekel, sin moj! Saj sem vedel . . .«

Tako sta objeta obždel v mraku, ki je vse bolj in bolj napolnjeval kuhinjo. Zunaj so na separaciji v ustajajočo noč cvlili hunti, polni premoga, daleč neke odstran strojnece pa so v tišino noči vodne črpalke tolkle svoj enakomerni takt.

IZ CELJA...

Tov. Jaka Vodopivec je stopil v pokoj

Konec minulega meseca je stopil v pokoj eden izmed najboljših članov Sindikata metalurških delavcev v Zvezni Store tov. Jaka Vodopivec, prometni revizor v Zvezni Store. Ob tej priliki mu je izvršni odbor sindikalne podružnice pred dnevi pripravil svečano obhodnico na Svetini in tako počastil njegovo dolgo in naporno delo v raznih podjetjih in njegovo borbo za lepše življenje delovnega človeka.

Tovariš Jaka Vodopivec se je rodil junija 1899 na Ostrožnem pri Celju, kot sin cinkarniškega delavca. Ker je bilo doma 11 otrok, je moral kmalu tudi sam na delo, in sicer v Tovarno emaj-

lirane posode. Nato je delal nekaj časa v Cinkarni in se začel zanimati za probleme delavskega razreda. Prisostvoval je prvemu sestanku za mednarodno sindikalno gibanje in se organiziral leta 1918. Nato je bil odpuščen in je odšel v Lesno industrijo, kjer se je naučil tudi mizarске obrti. Ko se je vrnil v Cinkarno, je nadaljeval s svojim delom v delavskem gibanju, poleg tega pa je bil večkrat predsednik podružnice »Saveza metalurških radnikov«. Leta 1935 je stopil v službo pri Delavski zbornici, a je bil potem, ko je Delavsko zbornico prevzel »Jugoraz« odpuščen. Potem je delal še v rudniku Pečovnik, nakar so ga premestili in ovadili, da je komunist. Zato so ga poslali v Srbijo. Ko se je začela vojna, je takoj stopil v vojsko, a je bil dvakrat aretiran in končno interniran z družino v Srbiji. Od tam pa je leta 1941 iskal zveze s slovenskimi partizani, a bil je zopet izdan, tako da so za njim izdali tiralico. V Beogradu so ga zaprli in mučili, vendar je vse muke preživel, ne da bi bil popustil sovražnikom. Zaradi življenja po raznih taboriščih, je kmalu zbolel in preživel dve leti v postelji. Leta 1944 pa se je prostovoljno javil v partizane. Po osvoboditvi je bil poslan v Slovenijo, kjer je organiziral »Borzo dela v Celju«. Opravljal je še nekaj drugih služb nazadnje pa je nastopil službo prometnega revizorja v Storah, kjer je služboval do danes.

Kot vidimo, je bilo to izredno burno vendar tudi bogato in težko življenje. Tovariš Vodopivec je po raznih taboriščih izgubil svoje zdravje, izgubil je vse svoje premoženje in tudi svojega sina, ki je padel kot partizan leta 1945. Zato je prilika, ko stopa takšen zaslužni človek v zaslužni pokoj, res vredna vse naše pozornosti. Zato je tudi sindikalni odbor uslužbencev Zvezne Store dal tov. Vodopivcu vse priznanje in se mu iskreno zahvaljuje za njegovo težko in požrtvovalno delo. V sredo pa so mu njegovi ožji sodelavci pripravili slavnostno sejo, kjer je dobil zahvalno pismo in nekatera praktična darila.

Ne samo Zvezna Store, ampak tudi kolektivi Cinkarne, Tovarne emajlirane posode in Rudnika Pečovnik ter vsa podjetja, kjer je bil v času svojega burnega življenja zaposlen, mu iskreno žele, da bi svoj pokoj užival v največji sreči in zadovoljstvu še mnogo, mnogo let.

PROMETNE NESREČE

V 6 MESECIH 57 PROMETNIH NESREČ

Od 1. januarja do 30. junija 1955 je bilo v celjskem okraju 57 prometnih nesreč. Bilanca nam kaže, da letošnje prvo polletje ni zaostalo za lanskim zaradi posledic, ki so nastale: 8 mrtvih, 38 poškodovanih in okoli 10.000.000 din materialne škode, je rezultat neprevidnih in malomarnih odnosov do prometnih predpisov oziroma do prometne varnosti. Zaradi vinjenosti se je pripetilo 14 nesreč, kolesarji, pešci in vozniki vprežnih vozil so povzročili 10 nesreč. Neupoštevanje predpisov, prekoračenja hitrosti in neznanje pri upravljanju motornih vozil pa je povzročilo 24 nesreč. V zimskem času je zaradi poldnevice bilo 10 nesreč. Vsi ti podatki nam jasno govorijo, da smo bili premalo previdni na cesti in da bo treba o varnosti prometa še mnogo razpravljati, preden bomo dosegli zaželene uspehe v prometni disciplini.

Dne 24. 6. 1955 je vozil voznik poltovornega avtomobila S-4787 proti Petrovcem, ko mu je nenadoma med vožnjo skozi naselje Levce eksplodirala prednja desna guma. Vozilo je zaneslo iz cestišča v obcestni jarek in pozebe na dvorišče pred kovačnico nasproti gostilne Zadel Antona. Vozniku se ni ničesar zgodilo, na tovoru pa je ocenjena škoda okoli 15.000 din. Škoda na avtomobilu je neznatna. Ta primer nas opozarja, da je treba polagati večjo pozornost na tehnično sposobnost motornih vozil. V tem primeru so bile avtomobilске gume v slabem stanju.

KRONIKA NESREČ

Na savinjskem mostu pri Grizah se je primerila težja nesreča. Zgajnar Franc iz Pongrača je peljal tovorni avtomobil preko mosta. Delavci so v dveh vagončkih peljali tračnice po rudniškem tiru, ki pelje preko mostu. Vagončkov niso mogli pravočasno zavreti in trčenje z avtomobilom je bilo neizogibno. Pri tem si je Zgajnar zlomil roko in nogo.

Pri padcu si je zlomila nogo Kovač Marija iz Zabukovce.

Pavčnik Terezija iz Petrovč je padla s kolesom in dobila težje poškodbe na nogi.

Težje poškodbe po telesu je dobil pri avtomobilski nesreči v Podplatu Cimerman Franc iz Gorice pri Slivnici.

Pri delu na polju v Bovšah je padla brana na Ano Hudej. Zob brane ji je šel skozi desno stran prsnega koša.

Sonenvald Karl iz Pečovnika je padel po stopnicah. Pri padcu je dobil poškodbe na glavi in rokah.

Konj je udaril v nogo Žveglar Ivana iz Lisc in mu jo težje poškodoval.

Pri padcu si je poškodovala nogo Grm Alojzija iz Trnovelj.

Magerl Marija iz Zreč je padla s kolesom. Utrpela je poškodbe na roki in nogi.

Vsi ponesrečenci so bili prepeljani v celjsko bolnišnico.

POPRAVEK

Poročilo o razpravi proti tov. Silvu Krelju, zaradi izginulega kolesa na dvorišču Kolodvorske restavracije v Celju, ki je bilo objavljeno v št. 30 našega lista, popravljamo v toliko, da ni šlo za tatvino kolesa, kakor je bilo objavljeno v naslovu, temveč za zatajitev. Silvo Krelj ni bil obsojen zaradi tatvine, ampak zaradi zatajitve.

PRIJATELJ TUJIH KOLES

Podgoršek Marjan iz Šmarja pri Jelšah je 11. 4. 1955 izpred gostilne Klavdivar vzel moško kolo, vredno okrog 14.000 din, last. Franca Sredovnika. Dne 2. 6. 1955 je v Ljubljani izpred gostilne »Korošica« vzel Zaleten Franju okrog 30.000 din vredno kolo. Obe kolesi je prodal. Na sodišču se je zagovarjal, da je kolesi vzel zato, ker je bil v stiski, da s svojo plačo (bil je strokovni učitelj na gimnaziji v Šmarju) ni mogel izhajati. Bil je zadolžen tudi pri Narodni banki, kjer je moral odplačevati dolg. Sodišče pa njegovega zagovora ni moglo upoštevati. Četudi je bil v stiski, mu to še ni dalo pravice, posegati po tuji lastnini. To bi moral še posebno vedeti, ker je bil poklican vzgajati mladino. Obsojen je bil na 10 mesecev zapora.

IZ PREVORJA

Pri nas imamo dve Dobji, eno pri Planini v občini Planina, drugo pri Lesičnem. V ljudski govorici je prvo planinsko, drugo pa prevorsko Dobje. Ko smo listali po Krajevem leksikonu LRS, smo se ustavili pri opisu občine Lesično. Tam so Prevorje posebno počeštili. Pišejo, da ima občina dve nižji gimnaziji, v Pilštanju in v Dobjem pri Lesičnem, zato je pa v opisu občine Planina ni najti. Potem pravijo, da imamo šolo v Lopaci. Res je, da spada šola k naselju Lopaca, toda ves ta predel imenujemo naši ljudje Prevorje, kakor imenujemo na primer KLO Prevorje, pošta Prevorje, zadruga Prevorje itd. V občini izkazujejo dve pošti, v Pilštanju in Zagorju, pošto na Prevorju z dnevno dostavo so pa izpustili. V Prevorju imamo več zaselkov, na primer v »gimnazijskem« naselju Dobje je Dol. Ta in še drugi bi se morali z enako pravico navesti, kakor se omenjata Oklič in Polana. Le-ta je zapisana kot Polana. Upamo, da je pri opisu drugih občin manj »nezgoda«.

F. Č.

...IN ZALEDJA

S takim predsednikom stanovanjskega sveta nismo zadovoljni

Ko smo v Marijagradcu volili predsednika stanovanjskega sveta za hišo št. 119, smo stanovalci preudarno na listih volili pač takega člana, ki bi pravilno in pravično zastopal interese vseh strank v omenjeni hiši. Toda na poznejšem skupnem sestanku smo se nemalo začudili, da je bil na večina vseh listih imenovan član, ki ga je le malokdo volil. Ena stranka pa celo ni volila in je bil listek kljub temu izpolnjen. Tako je pač dobil današnji predsednik največ glasov.

Pa vse bi še spregledali, če bi ta predsednik z »večino glasov« v redu upravljal svoje dolžnosti v hišnem svetu. Toda pri njegovem predststvu se zadnje čase stranke v hiši neprestano le prepirajo, vmes pa posegajo še sosedne stranke, ki ne spadajo pod našega predsednika. Vzrokov za prepire in negotovanja pa je dovolj.

Res je silen nered v hiši št. 119, pa kako naj bi bilo drugače, ko je predsednik hišnega sveta sam sprt s snago in neredom. Zvečer ali pa v zgodnjih jutranjih urah zliža kar po bližini — skozi okno — umazano vodo in so tako spodaj na Terčičevem stanovanju vidni sledovi te nemarnosti. Tudi stranka, ki je imela pod »vodopadom« zložena svoja drva, bi lahko povedala, kako se je jezila nad to malomarnostjo.

TUJSKI PROMET JE V MOZIRJU LETOS ZAZIVEL

Ze takoj po prvi svetovni vojni so letoviščarji iz raznih krajev države radi v lepem številu prihajali v času počitnic v lepo Zgornjo Savinjsko dolino. Znano je, da so se le-tu nahajali v vseh večjih krajih naše lepe doline. Samo v prijazno Mozirje jih je včasih prišlo do sto in čez. Letos pa se je začel tujski promet tudi pri nas zopet oživljati. Le žal, da se tu zaradi pomanjkanja prostorov ne more razviti tako, kakor bi bilo želeli. Vendar pa je letos pri nas nad 30 letoviščarjev, ki so z vsem kar zadovoljni. Dnevna oskrba s tremi obroki hrane znaša komaj 350 dinarjev, s štirimi obroki pa 450 dinarjev. Letoviščarji imajo na razpolago lepo kopalnico ob bistri Savinji, pa tudi krasne izletne točke v bližini in daljni okolici. Zanimivo je, da prihajajo v naš kraj največ oni, ki so že pred vojno prihajali v ta kraj. To so večinoma ljudje iz Zagreba, Beograda in Vojvodine. V bodoče bo treba gledati, da bo za te ljudi čim več sob na razpolago. Ti ljudje bodo vedno radi prihajali v naš prijazni trg, kajti cene pri nas niso pretirane, kraj sam s svojimi lepotami pa je tudi privlačen.

Pol ure od trga ob Savinji pa gostuje »Gozdna šola« Partizana Slovenije. Dosedaj so se izmenjale že štiri skupine, ki si tu nabirajo novih moči za bodoče delo.

Tudi slušatelj VPS so si v bližini postavili svoje šotore, da tu brezskrbno preživijo del svojih počitnic.

Na Mozirski planini, v koči Planinskega društva, pa preživljajo svoje počitnice otroci, katere je na svoje stroške napotil tja OLO Celje. Otroci so tam dobro preskrbljeni in vsi prav zadovoljni ter hvaležni OLO Celje za njegovo skrb in uvidenost.

Stavba, v kateri bodo uradi bodoče komune-občine, je povsem prenovljena. Ko dobi še novo notranjo opremo, bo povsem pripravljena za naloge, ki jo čakajo v bližnji bodočnosti.

Gibanje prebivalstva v celjski okolici

V času od 30. 7. do 6. 8. 1955 je bilo rojenih 7 dečkov in 10 deklic.

Poročili so se:

Janec Bevar, kmet iz Vonarja, obč. Pristava in Olga Marozuti, poljedelka iz Sv. Eme, obč. Pristava; Andrej Petek, gradbeni delavec iz Sibenika, obč. Sentjur pri Celju in Franciška Nezman, poljska delavka iz Slivnice pri Celju; Peter Arviga, šofer iz Založ, obč. Polzela in Franciška Stukelj, tov. delavka, stanujoča istotam.

Umrli so:

Terezija Verdev, poljedelka iz Polzele, stara 72 let; Neža Kolar, poljedelka iz Andraža nad Polzele, stara 64 let; Jakob Čadej, kmetovalec iz Ladiš, obč. Planina pri Sevnici, star 68 let; Zofija Jurjec iz Imena št. 13, obč. Podčetrtek; Marija Waner, kmetovalka iz Rogatica, stara 81 let; Simon Arlič, kmetovalec iz Dobovca pri Rogatici, star 69 let; Amalija Korošec, gospodinja iz Stenice, obč. Vitanje, stara 44 let.

Stranke hiše številka 119 tudi ne razumemo, kako da je v hiši, ki je bila med vojno poškodovana bilo popravo odklonjeno, češ, da niso bile vojne poškodbe, nakazali pa so popravo le na predsednikovo stanovanje.

Zaradi vseh teh nerednosti in preprirov bi si stranke omenjene hiše želele izvoliti novega predsednika hišnega sveta, ki bi bil boljši in pravičnejši.

S. P.

IZ ROGAŠKE SLATINE

V petek zvečer sta imela tamburaški in pevski zbor DPD »Svoboda« Rogaška Slatina koncert v veliki zdraviliški dvorani v Rogški Slatini. Obisk je bil zadovoljiv. Sodelavci koncerta so se zelo potrudili in nanj dobro pripravili, zato so tudi dosegli prav lep uspeh. Posebno pohvalo zasluži tamburaški zbor, ki je razmeroma v kratkem času že nekajkrat uspešno nastopal v Rogški Slatini. Pohvaliti moramo tudi ženski pevski zbor, ki tako požrtvovalno sodeluje na številnih proslavah in koncertih. Zbor bi lahko želel še lepše uspeti, če bi v zboru sodelovalo večje število pevk, ki jih v Rogški Slatini ne manjka, treba je samo malo več ženske dobre volje in požrtvovalnosti.

Graje vreden pa je moški pevski zbor, ki dejansko niti ne obstaja več. Sodeluje samo še nekaj tovarišev in še ti imajo zelo malomarn odnos do petja, saj se sestajajo samo priložnostno. Ali morda v Rogški Slatini ni dobrih pevcev? To bi bilo smešno trditi, saj se morajo Slatinčani mnogokrat zbuditi v poznih večernih in celo v jutranjih urah zaradi petja mladih, veselih tovarišev. Nekateri med njimi imajo zelo lepe glasove, melodije pa so vse prej, kot pravilne, ker jim pač manjka pevskih vaj. Zakaj ne bi prišli taki tovariši k pevskemu zboru in se naučili lepega petja, ki bi bilo njim v zabavo, drugim pa v razvedrilo.

I. J.

GOSTOVANJE SENTJURČANOV V KOZJEM

Dne 31. julija so igralci Sindikata obrtnih delavcev v okviru KUD iz Sentjurja pri Celju gostovali v Žigonovo dramo »Kadar se utrga oblak«. Prijetno smo bili presenečeni, ko so nam mladi igralci prikazali zelo dobro kreasijo posameznih vlog in igralrska družina si je pridobila ugled pri kozjanskem ljudstvu.

Režiser Kostanšek Anton in tehnični vodja Salobir Ivan, ki je obenem predsednik sindikata, sta vložila mnogo truda za pripravo te drame. Igra je pokazala, da njun trud ni bil zaman. Prebivalci Kozjega so napolnili dvorano, kjer so bili prijetno presenečeni.

IZ KOZJEGA

Kadar so na obzorju važni naši in svetovni dogodki, me zanese v dopoldanskih urah v Kozje, da pogledam v dnevnike, ki jih mi dobimo drugi, nedeljske pa šele tretji dan po izidu. — Morda se bo našla tudi v pogledu hitrejšega obveščanja nova rešitev.

Ljudska prosveta Pilštanj, ki je tako rekoč s svojo knjižnico na cesti, pričakuje, da se bo vselila v izpraznjeno pošto sobo. Pomagano bo tudi mladini, da bo lahko sklicevala seje in igralске vaje. Čeprav je prostor majhen, ga bomo veselili, ker ga bomo lahko pozimi ogrevali. Upamo, da bo občina vztrajala pri svoji obljubi in da bo zadevo podprl tudi odbor komune v Kozjem.

IZ SENTVIDA PRI PLANINI

Minulo nedeljo je tukajšnje Kulturno umetniško društvo »Nova zarja« polagalo polletni obračun svojega dela.

Iz poročil posameznih odbornikov je bilo razvidno, da je društvo od zadnjega občnega zbora pa do danes delalo zelo aktivno. V šestih mesecih je bilo uprizarjenih več odskih del na domačem odru. Največji uspeh je žela ljudska igra »Divji lovec«, ki je bila 2-krat uprizarjena v Sentvidu in enkrat v Kozjem. Kljub težkim vlogam, je bila igra zadovoljiva, kar priča izredno velik obisk na vseh treh prireditvah.

Od osvoboditve pa do konca meseca maja je bilo uprizarjenih 35 raznih dramskih del. Pri vseh uprizaritvah se je moralo društvo boriti tudi z obnovo odra in strehe, ki je bila popolnoma propadla. Prvotno je bil dom pokrit s škodljivimi, katere pa sedaj nadomešča opeka.

Okupator je popolnoma izropal dvorano, tako, da ni bilo nikakega sledu o odru. Leto se letom so igralci in člani društva pridno obnavljali oder, prikrbeli primeren scenarij in zaveso. Vsa dela obnove odra in prekritja doma stanejo nad 200.000 din. Okrajni LO Celje in tukajšnja zadruga sta prispevala k obnovi 80.000 din. Sedaj namestavajo še opremiti dvorano s 150 sedeži, ker sedanje primitivne klopi ne odgovarjajo svojemu namenu.

Kmetje so podarili nad 50 m³ raznega lesa za obnovu Prosvetnega doma. Vse delo in naklonjenost prebivalstva priča, da se bo s skupnimi močmi in s sodelovanjem vseh članov množičnih organizacij uresničila velika zamisel obnove edinega Prosvetnega doma na gornjem Kozjanskem.

Prosvetni delavci

KOVINSKIH IZDELKOV IN LIVARNA

TOVARNA

VITANJE

s svojimi kvalitetnimi izdelki kovanega orodja in odlitki po željah in načrtu kupcev toplo priporoča.

Če boste kupovali kovano orodje, če boste potrebovali odlitke, obrnite se vedno na Tovarno kovanega orodja in livarno Fužine pri Vitanju!

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

(Cene v oklepajih veljajo za privatni sektor)

Krompir 18 (15—17), koleraba 10 (20), ohrovt 20—24 (20—25), solata (50 do 60), gobe (150—200), pesa 30—40 (30), buče, 20 (20), čebula 40 (20—40), česen 80 (80—130), fižol zrno (70), fižol stročji 30 (20—50), mleko (30—35), skuta (120), smetana (160), surovo maslo (400—500), kuhano maslo —, vino (130), Lubenice 45, jajca (13—15), perutnina (190—600), slive 42 (40—50), grozdje 100, hruške 44 (40—50), jabolka 10—30 (18—30), breskve 95 (80—100), paradižnik 36—38, paprika 80—90 (90), zelje v glavah 10 do 20 (14—20), zelje naribano (40—60), peteršilj (40—50) korenček 40—60 (40 do 60), kumare 26—30 (15—30), med (400), špinata (60), limone 200, sveže fige —, orehova jedra 480, ječmen (50), črna redkev —, brusnice (60), Pšenica (60).

Gibanje prebivalstva v Celju

V času od 30. 7. do 6. 8. 1955 je bilo rojenih 27 dečkov in 29 deklic.

Poročili so se:

Janec Trafenik, upravni referent in Marija Gačnik, učiteljica, oba iz Celja; Anton Anderluh, vodnik JLA iz Zemun in Helena Lenko, krojaška pomočnica iz Celja; Ivan Jakop, delavec iz Pesjega, obč. Velenje in Cecilija Verhovnik, blagajničarka iz Šostanje; Vincenc Milošič, delavec iz Celja in Jožeta Peganc, bolniška strežnica iz Vojnika; dr. Rainer Svetozar-Milan, zdravnik iz Brezje in Marija Uršnik, medicinska sestra iz Celja; Ivan Selčič, radiist JZD in Kristina Čanžek, pletilka, oba iz Celja; Milan Ramšak, mizar in Marija Zelič, delavka, oba iz Celja; Mijo Bratovčak, delavec in Jožeta Zorko, delavka, oba iz Celja; Maksimilijan Prelogar, delavec in Ivana Zunter, otroška negovalka, oba iz Celja; Danijel-Slavko Humar, mizarški pomočnik in Marija-Magdalena Travner, delavka, oba iz Celja; Volbenk-Jozef Travner, električar in Bronislava Humar, delavka, oba iz Celja; Roman Jeler, delavec in Marija Humar, delavka, oba iz Celja.

Umrli so:

Ana Posedel, roj. Zajec, posestnica in gostilničarka iz Trnovelj, stara 65 let; Alojz Trnovšek, otrok iz Klanca, Dobrna, star 3 dni; Marija Kostomaj, rojena Dečman, upokojenka iz Stor, stara 59 let; Franc Stropnik, upokojenec iz Celja, star 85 let; Milana Ukropina, trg. pomočnica iz Osijeka, star 65 let; Katarina Roš, roj. Pahar, upokojenka iz Celja, stara 87 let; Anton Rataj, prevzičkar iz Svetine, obč. Store, star 74 let; Mihael Pajek, mlinar iz Prevorja, obč. Lesično, star 67 let; Müller-Petrič Viktor, Robert, Ivan, strojni inženir iz Zidanega mosta, Radeče, star 44 let.

•••••
TONE ZAGORC:
•••••

JAVOR ŽIDA SIMEONA

Bilo ni ne vroče, ne preveč hladno, čeprav je včasih veter že oktobra žalostno požvižgaval okrog oglov lepo grajenih hiš podeželskega mesteca Slancy, šestnajst kilometrov severno od Varšave. Bila je čudovita jesen. Polje

Oficirja sta spet sedla v avto in se vrnila v Varšavo. Drugo jutro se je pripeljal v kamionu oddelek vojakov, opremljen s sekirami in vlečno žago. Bled od srda se je tresel stari Simeon in grozil s koščenihi pestmi. Hčerka in žena sta ga svarili. Opsoval je častnika, ki se na videz ni dosti zme-nil za starčeve grožnje. Samo lokavo je gledal.

Ilustriral: Borivoj Vudler

se je zdelo lepo, trava je bila zjutraj vsa trda in srebrna od tujca. Jutro je bilo sveže, opojno-živo, dan topel in večer otožno mrk in skrivnosten, kakor zasanjani revni židje v Slancyh.

Pred Kratwikovo hišo je stal debel javor, ves rumenozlat. Zdel se je malce ošaben, morda prevelik, za tako revnega starega žida kot je bil Simeon Kratwik. Javor je stal ravno na vogalu, tako da so njegove košate veje segale preko ceste in se naslanjale na streho sosedove hiše.

»Otroci, mene že v zemlji ne bo nikjer več in vas tudi ne,« je rekel stari Simeon in si z desnico pogladil sivo koničasto brado, »ko bo naš javor še vedno rasel, vsako leto bo večji in lepši, spomladi zelen, jeseni pa rumen kot zlato. Čujte, otroci, kako šumi njegovo listje, čujte!« je nasmehjan zamahnil z nogo po suhem kupu javorovega listja, ki ga je veter nanesel pod staro kamnitno mizo pred Kratwikovo hišo.

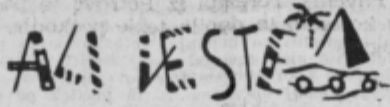
Tega večera se je ustavila na cesti ob Simeonovi hiši marogasta limuzina. Iz nje sta stopila dva gestapovska oficirja in rekla Simeonu:

»Tole drevo bomo posekali, stari, si čul, v napoto nam je.«

Simeon je nemški dobro razumel, a ko je slišal besede oficirjev, se mu je zdelo, da je gluhi in da bi tisti trenutek ne razumel lastne hčere, če bi mu v poljščini dejala, da je res lep ta javor pred njihovo hišo.

Ob času, ko je umiral stari Simeon, so bile velike javorove veje v Slancyh še sveže in deblo je ležalo ob cesti še dolgo po tem, ko je bil stari žid že mrtev.

Tista jesen je bila med najlepšimi. Če bi bil stari Simeon še živ in če mu ne bi posekali velikega javora, bi se čutil gotovo zelo srečnega.

1. za krvne žile iz nylona?
2. za številčni porast prebivalstva ZDA?
3. koliko poletov je bilo že izvršenih čez Atlantik?

1. Dr. W. Sterling Edwards iz Birminghama je na nekem sestanku univerzitetnih profesorjev-kirurgov izjavil, da je krvne žile mogoče nadomestiti z žilam iz nylona. Mnoge krvne žile v človeku je treba pogostokrat operativno odstraniti, ker so jih deloma ali pa v celoti zamašila razna odpadla, izrabljena tkiva. V takih primerih je treba seveda izrezano žilo nadomestiti z novo, umetno žilo. Nadomeščajo jih s sredstvi, ki jih človeški organizem le težko ali samo začasno prenaša. Temu znanstveniku pa je zadnji čas uspelo na enem svojih pacientov nadomestiti amputirano žilo z »žilom« iz nylona in to z velikim uspehom, češ da je taka žila močna in prožna.

2. 4. julija 1976, ko je bila proglašena neodvisnost ZDA, so le-te šteje 3 milijone ljudi. Danes jih štejejo 165.250.000, kar pomeni, da se je v 179 letih števílo prebivalstva povečalo 55 krat.

3. Ameriška zrakoplovna družba je pred kratkim zabeležila petdesettisoči polet čez Atlantik. Družba obratuje 16 let in je v tem času prepeljala več ko 2 milijona potnikov.

Sofer: »Kadar sem za volanom sploh ne pijem...«

Priredil:
Jurček Krašovec
Ilustriral:
Tonček Skok

— 111 —

Nihče doslej še ni mogel ugotoviti, kaj se je tisto noč pripetilo. Je grofica Elizabeta sama obupala nad življenjem, ali je Friderik sam uporabil zadnje sredstvo, da bi se je znebil?

Zjutraj so našli Elizabeto mrtvo v njeni sobi... Vsi so bili prepričani o Friderikovi

krivdi, ki svoje nedolžnosti ni mogel dokazati.

Stari grof Herman tudi sam ni bil prepričan v sinovo nedolžnost, vendar je zastavil ves svoj vpliv, da je odvrnil sum od njega. V zakonu s hčerko Frankopanskih pridobljena posestva so bila sicer v nevarnosti, toda tudi nasledstvo in rast celjskega rodu je bila v nevarnosti. Samo Ulrik, edini Friderikov sin, je bilo pretvegano upanje.

— 112 —

Friderik se je medtem v enem izmed svojih gradov tajno poročil z Veroniko in puščal mnenje ljudi ter sorodstva v nemar.

V tem brezskrbnem življenju ob mladi Veroniki ga je v odročnem bivališču dohitela novica, da mu je oče samovoljno poroko s plemkinjo nižjega rodu hudo zameril. Stari

grof Herman je bil nepopustljiv in ni mogel dovoliti to poroko, ki celjski hiši ni prinesla niti bogastva, slave in močnih zvez. Odločil se je, da bo sina pripravil k pameti, zato ga je na vsak način hotel dobiti v roke. Toda Friderikov tajni prijatelj je prehitel odposlanca razjarjenega očeta.

Sporočil mu je, da so ga očetovi ogleduhi našli in da so na poti tudi vojščaki, ki ga morejo ujeti.

— 113 —

Tedaj se je začela krhati tudi pridobljena celjska posest. Nikolaj Frankopanski, stric nesrečno preminule Elizabete je z močnimi četami napadel Friderikove gradove ob Jadrnu. Zavzel je polovico Krka, Trsat, Bakar in Brihir. Vsa ta posestva in gradovi so bili zastavljeni za neizplačano doto Frideriku, zdaj pa so vse to Frankopanski s silo vzeli nazaj. Med Celjani in hrvaško-primorskimi knezi je zagorela bakla sovraštva.

Friderik je bil zdaj v veliki stiski. Z ene strani ga je preganjalo oče, ki ga je zasedba gradov še bolj podkurila, z druge pa so mu grozili Frankopanski knezje.

Friderik je Veroniko skril pred njenimi zasledovalci, sam pa se je zatekel na dvor ogrskega kralja.

Friderik je Veroniko skril pred njenimi zasledovalci, sam pa se je zatekel na dvor ogrskega kralja.

Friderik je Veroniko skril pred njenimi zasledovalci, sam pa se je zatekel na dvor ogrskega kralja.

Obisk antičnih Aten

(Od našega posebnega dopisnika Tekáč Zeljka)

Zlata doba Periklejevih Aten je že davno minila, mnogo pa je ostalo zapisanega na straneh grške zgodovine. Minil je čas, ko je boginja sreče Fortuna razprostrla svoj plašč zaščite nad mestom iz belega marmorja, ko so grške ladje plule širom po vseh morjih in tako večale gospodarsko moč Aten, minila je doba Leonidasa in Marathonskega polja in mnogokrat je že dež opral lica Korijatid in velike zidove Propylej, davno ne vemo več za grobove Sokrata, Anaksagore in Aristofana, ali še vedno je tukaj majhen, toda hraber in ponosen narod, ki je vedno znal, da pove svoj odločni »Oxi« — »Ohi — Ne«, pa naj je bilo to ob vpadu »črnih srajc« iz Albanije

Naš posebni dopisnik Zeljko Takáč (na sliki) pošilja bralcem Celjskega tednika tople pozdrave

ali ob čakanju nemških divizij ob bolgarski meji. Tukaj je narod, ki je nedavno odkril spomenik Leonidasu in ki z veličastno organiziranim »Epidavrskim festivalom« čuva in oživlja svojo kulturno zapuščino.

In ni čudno, da te kraje, kjer je nastala evropska kultura, obiščejo

leto za letom ljudje iz vsega sveta. Resnica pa je, da ne prihajajo v Grčijo vsi zaradi pomembnosti starih spomenikov, nekateri prihajajo z raznobavnimi ameriški kravatami, z filmskimi kamerami v rokah, drugi z dolgočasno gledajo »razmetano kamenje«, nekateri obiščejo Atene zato, da od tukaj pošiljajo vsem svojim znanim in neznanim »pristrane pozdrave«, najde pa se tudi kakšen zavzet študent umetnosti, ki ure in ure prerisuje v svojo skicirko detalje Parthenona in skuša ujeti izraz iz obraza velikih figur.

Naravno je, da je Grčija, kakor hitro je spoznala svoje turistične privlačnosti, pripravila in uredila vse ugodnosti za tuje obiskovalce. Najbolj jasno se to izraža tam, kjer je tujcev največ, v Atenah — na Akropoli. Akropola leži na južni strani mesta na eni izmed mestnih višin. Človek dobi vtis, da večina obiskovalcev prihaja z avtomobili, ker vodi do same zgradbe lepa široka cesta, medtem ko je človek brez avtomobila prisiljen, da si išče pot v strašni vročini med starimi kameitimi hišami. Vseposvoda v Atenah se nudi človeku prilika, da si kupi najrazličnejše spomine, začeni od majhnih kipcev Afrodite, majhnih sijajno izdelanih grških vaz z motivi iz njihove mitologije, preko porcelanastih servisov, vžigalnikov (ameriške proizvodnje) do najrazličnejših zlatarskih izdelkov. Ni pa vseeno, kje človek kupi kakšno stvar, kajti cene so za enake reči zelo različne. Prodajalci vseh teh spominov vas oblegajo povsod: pred samim vhom na Akropolo, na ulici in tudi pri kosilu ali večerji v katerikoli od številnih atenskih restavracij. Vstopnina za obisk Akropole je 3 Drahme (30 din). Ze pri vhomu si lahko človek poljubno izbere vodiča ali tolmača na angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Meni to na veliko srečo ni bilo potrebno, ker mi je mlada predstavnica grških esperantistov vse podrobno razložila in odgovarjala na moja vprašanja.

Grška dekleta v narodnih nošah pred Akropolo

— 114 —

Na dvoru v Budimu Friderikova prisotnost ni bila nič nenavadna, saj je ves čas opravljal dolžnosti očeta Hermana na prestolu slavonsko hrvaškega bana. Stari grof Herman tudi ni spora s sinom obesil na veliki zvon. Hotel ga je neopazno dobiti v roke in mu omajati trmo.

Takrat so bila vsa zastavljena posestva in gradovi spet v rokah Nikole Frankopanskega, ko je le-ta poslal svojega mladega sina Ivana v Budim na dvor, kjer naj obtoži Friderika in obračuna z njim kot z morilcem Elizabete.

Mladi knez Ivan Frankopanski je prispel na dvor ves v ognju, poln sovraštva do preganjanega Friderika Celjskega, trdno odločen maščevati sestro.

DRŽAVNO PRVENSTVO v šahu za ženske

Celje je v teh dneh prizorišče zanimivih šahovskih bojov za najvišji naslov — državnega prvaka. Tokrat se borijo za deskami ženske. Vsega je zbranih 12 udeleženk, 6 iz Srbije, po 3 pa iz Hrvaške in Slovenije. Celjani imamo na turnirju za najvišji naslov svojo predstavniko Dvoršakovo, ki je pred dnevi osvojila naslov prvakine Slovenije. Posamezna srečanja so izredno zanimiva, partije borbene in večkrat zaključene šele po nadaljevanju naslednjega dne. Turnir je Okrožni šahovski odbor odlično organiziral in vse udeležence kar ne morejo prehladiti skrbne priprave, odlično prehrano, namestitve in turnirsko dvorano. Prav vse je namreč združeno v hotelu Savinja.

Za nami so že štirje kola turnirja ali dobra tretjina. Podrobne rezultate objavljamo naš dnevni tisk. Spustimo se malo v prognozo in kvaliteto igranja. Po četrtem kolu vodi brez poraza Vukovičeva (Sr.), ki jo odlikuje sigurna igra in

je najresnejši kandidat za novo državno prvakino. Tudi Timofejeva je visoko na tabeli, imela pa je v drugem kolu neverjetno srečo, saj je dobila celo točko od Arihove iz Maribora »zastonj«, kajti slednja je spregledala matno potezo! In takšni spregledi so pogosti na tem turnirju... Čemu in zakaj? Živčnega popustljivost, nepreglednost, prenapetost? Kdo ve? Nekatere partije so bile prav solidne in dokazujejo, da je tudi med udeleženkami doma solidno znanje. Naša Celjanka je doslej dosegla 2 točki ali 50%. Proti Vukovičevi se ni mogla uspešno upirati, dve partiji je remizirala, celo točko pa je dobila od Stadlerjeve. To je kar zadovoljiva bilanca, ker je v prvih kolih imela opravka s kandidatinjami za najvišji naslov. Poseben podvig je dosegla v IV. kolu, ko je proti Balabanovi iz izgubljenih pozicij rešila pol točke. Upajmo, da bo v nadaljevanju turnirja dosegla še večje uspehe in višje mesto v tabeli.

Z MORJA SO SE VRNILI...

Celjska okrajna zveza društev »Partizan« je svoj idejni letni gozdni šole letos uspešno zaključila s taborjenjem ob našem Jadranu. Po opravljenih tečajih, o katerih je naš list že poročal, pa je taborišče spodbilac še društvu »Partizan« v Celju.

Najprej so 10 dni taborili mladinci in pionirji, nato pa mladinke in pionirke. Pred dnevi je bila izmenjava. Na morje so se odpravile mladinke in pionirke, z morja pa so se zdravi in zagoreli vrtni mladinci in pionirji. Vseh je bilo okoli 40, z njimi je taborilo tudi nekaj njihovih voditeljev in članov uprave pod vodstvom društvenega načelnika Slavka Kokota.

Dan ob morju, ob borovem gozdičku na rtičku v Povalah pri Novem, so začeli že ob 6 zjutraj s tekom čez dna in strna, s telovadbo — posebej mladinci, posebej pionirji — z dviganjem zastave in zajtrkom. Do kosila jim je čas potoke ob športnih igrah, na izletih, na kopanju itd. Po kosilu so dobro urico počivali v senci borovga gozdička, čas do večerje pa spet izkoristili za kopanje, čolnarjenje in podobno. Ni niso pomagale tudi malice, večerja je bila po tako pestrem telesovzgojnem dnevu večkrat komaj dočakana... In počitek po tabornem ognju je bil že več ko potreba.

Mladi partizanci so se torej vrnil, da prežive, ostali čas počitnice so pa svoje; zamenjale so jih glade partizanke. Najpomo, da bodo tudi one poročale o svojem taborjenju najpogostejše, in če bo v novem šolskem letu ali pa na delovnih mestih in končno tudi v telovadnici opazili še večji napredek in polet, potem je k temu doprineslo tudi to taborjenje.

Atletika

KLADIVAR POBRAL NAJVEČJE ŠTEVILO ZMAG NA PRVENSTVU SLOVENIJE

V soboto in nedeljo, 6. in 7. VIII. je bilo v Mariboru IX. povojno prvenstvo Slovenije v atletiki. Kladivar je poslal na to prvenstvo svoje izbrane tekmovalce, od katerih je zaradi pogožbe moral ostati doma najboljši med njimi — Stanko Lorger. Kljub njegovi odsotnosti je Kladivar pobral tudi na letošnjem prvenstvu največ zmag in s tem tudi naslovov prvakov Slovenije za leto 1955. Od disciplin pri moških je Kladivar dosegel 12 zmag, 8 drugih in 7 tretjih mest, od 10 disciplin pri ženskah pa 4 zmage in 6 drugih mest. Tako je v odsotnosti Lorgerja, ki bi Celja prinesel sam 4 zmage, Kladivar pobral v celokupnem številu od 29 disciplin kar 16 prvih mest!

Registrirajmo najboljše celjske tekmovalce in nove slovenske prvake.

MOSKI — 400 m: 1. Zupančič Igor 50,3, 2. Kopitar Marjan 50,8, 1500 m: 1. Gajšek 4:01,0, 2. Kralj 4:05,4, 10.000 m: 1. Male 35:37,2, Višina: 1. Urbajš 180 cm, Troskok: 1. Zagorec 15,50, 3. Gogji 15,10, 800 m: 1. Vipotnik 1:52,6, 3. Kralj 1:55,3, 900 m: 1. Male 15:29,2, 3. Copin 16:50,9, 400 m ovire: 1. Kopitar Marjan 55,8, 2. Zupančič Igor 57,5, Palica: 1. Lešek 390 cm (nov slovenski rekord in nov jugoslovanski mladinski rekord), 2. Glavč 370 cm, 3. Vehovar 360 cm. Kopeje: 1. Kopitar Jože 61,79, Disk: 1. Golec 43,77, 3. Peterka 42,10, 4 x 400 m: 1. Kladivar (Kralj, Gajšek, Vipotnik in Kopitar) 3:26,5, 110 m ovire: 2. Kovač Viljem 15,6, Kladivo: 2. Peterka 45,99, 3. Jančič 41,87, 4 x 100 m: 2. Kladivar 46,5, 2000 m: 2. Kovač 25,6, Daljina: 3. Zagorec 6,19.

Priznanje CK ZKS in SZDL Slovenije športnemu Celju

(Konec)

Ko ob 10. obletnici osvoboditve razmišljamo o naših uspehih, moramo vsakogar podpreti veliko razumevanje ljudske oblasti, delovnih kolektivov in vseh ostalih vzgojnih ustanov za razvoj telesne vzgoje in športa. V prvi vrsti je treba podpreti pravilno vrednotenje telesne vzgoje na vseh vrstah celjskih šol, kjer se sistematično ukvarja s telesno vzgojo na tisoče šolske mladine. Vedno je večje število šolske mladine, ki najde v športu in telovadbi svoj poklic in razvedrilo. Kar bogati vsebino njegovega življenja in jo odvrta od kvarnih zabav. Veliko razumevanje kažejo tudi celjski delovni kolektivi na čelu z OSS Celje. Nekatere tovarne gradijo športne naprave in odvajajo določena sredstva za razvoj telesne vzgoje in športa. Ti pojavi so sicer še osamljeni in treba bo odločne poseči v borbo za gradnjo športnih naprav. Prav gotovo ni nobeno razkošje, če se pri gradnji tovarn, zlasti večjih podjetij, določijo tudi zneski za športne naprave. Investicijski izdatki za te namene predstavljajo neznamenit odstotek v razmerju s koristmi, ki bi jih imeli od tega. Vztrajno se moramo boriti proti naziranju, da je to razkošje, da so športni prostori le za zabavo in veseljačenje ljudi. Tu gre za zdravje našega človeka, kar je osnovni cilj socializma in predpogoja za ustvarjanje blaginje. Zato nobeni napori na tem področju niso preveliki, če jih vskladimo v okvir naših trenutnih možnosti. V našem mestu je opazoma razveseljivo dejstvo, da si prebivalstvo v strnjanih stanovanjskih blokih samo gradi preprosta igrišča, kjer prebijejo in igrati del svojega prostega časa. V tej smeri bo potrebna še izdatna pomoč oblasti in delovnih kolektivov, kajti v Celju primanjkuje večje število športnih naprav, od katerih je plavalni bazen že nepogrešljiv.

Rezultati sistematičnega dela v celjskih telesnovzgojnih in športnih društvih ter širina tega dela se je v vseh letih odražala tudi v kvalitetnem športnem prispevku celjskih športnikov v okviru slovenske in jugoslovanskega športa. Čeprav ta aktivnost nima le ozkega socialnega pomena, saj se za prvo mesto postavijo vzorni atletski kolektivi Kladivarja, enega najboljših in najmočnejših v Jugoslaviji, ki je jugoslovanski atletiki dal že 35 državnih reprezentantov. Številni naslovi državnih prvakov v atletiki, smučanju, v vajah na orodju, kegljanju itd., so romali v naše Celje. Še bolj razveseljivo je dejstvo, da je mesto Celje postalo prizorišče množičnih tekmovalj v različnih športnih panogah in igrah, ki so postala tradicionalna in zajemajo vsako leto tisoče šolske in delavske mladine. Iz te množice mladih tekmovalcev se vsako leto odkrivajo novi talenti, ki se po sistematični vadbi vključujejo v vrste izbranih celjskih tekmovalcev.

Brez dvoma je poleg pomembnih uspehov na področju telesne vzgoje in športa v naših društvih še vrsta slabosti in pomanjklivosti, s katerimi se borijo športni aktivisti. Kljub pravilnemu vrednotenju telesne vzgoje in športa manjka mestu Celju večje število športnih naprav in objektov, večje število predanih in strukturiranih, voditeljev in trenerjev, večja pa tudi političnih in gospodarskih organizacij ter organov oblasti. To pomoč si celjski telesnovzgojni in športni aktivisti v polni meri zaslužijo, saj preko svojih organov — okrajnih odborov in podvez — skrbijo poleg Celja za razvoj telesne vzgoje in športa tudi v širokem celjskem okolju. Tudi na podeželju — na vasi in v industrijskih krajih — se v celjskem

Nogomet

ZADNJE NOVICE IZ CELJA

Lizino moštvo Kladivarja je v nedeljo gostovalo v Oroslavju, kjer je odigralo prijateljsko tekmo proti novemu ligasu Tekstilci iz istega kraja. Celjani so doživeli poraz z 2:1. Oba gola za Kladivar je dal Rojnik. V nedeljo bo v Celju povratno srečanje na Glaziji. Vse kaže, da bo Kladivar imel v novi hrvaško-slovenski ligi trdo delo z novimi nasprotniki.

Nogometiški celjske Svobode so v nedeljo odigrali doma prijateljsko tekmo s Svobodo iz Trbovelj in dosegli tesno zmago nad močnim nasprotnikom s 4:1.

V nadaljevanju pionirskega prvenstva mesta Celja so bili med tednom dočeni naslednji rezultati: Kladivar I : Celje I 9:0, Kladivar II : Svoboda I 0:1, Kladivar II : Svoboda II 2:1.

Večletni trener Kladivarja tov. Medved je zapustil Celje in odhaja na novo službeno mesto v Zagreb. Celjski Kladivar bo angažiral za trenersko delo dva preizkušena in poizkušena člana svojega društva tov. Dobrajca in Catra, ki sta v preteklem letu obiskovala trenerski tečaj v Rovinju. Dobrajca pa je bil tudi letos na enakem tečaju v Rovinju, in sicer v funkciji pomočnika tehničnega vodje tečaja, znanega jugoslovanskega trenerja tov. Brozovića. Obema želimo pri težavnem delu veliko uspehov.

TURSKI NOGOMETASI PRVIC V CELJU

Prihodnji teden bo gostoval v Celju član I. turške lige Demir-Sport iz Ankare. Turški nogometaši so gostovali najprej v Zagrebu, nato v Ljubljani in Novi Gorici. Zatem odpotojuje na turnejo po Avstriji. Turški nogometaši so gostje ZSD Celje. Dnešnje moštvo bo ofačano z igralci NK Kladivar.

Ker gostujejo turški nogometaši prvič v Celju, opozarjamo ljubitelje nogometa na to zanimivo mednarodno srečanje.

R A Z P I S

BOLNICA ZA TUBERKULOZO NOVO CELJE razpisuje

2 mesti bolničark,

na razpolago samsko stanovanje in

1 mesto socialnega delavca,

ki bo imel nalogo vršiti socialno patronažo nad tuberkuloznimi bolniki, ki se zdravijo v bolnici. Primerne so osebe srednjih let, ki imajo že nekaj prakse iz področja socialnega skrbstva in primerno pisarniško znanje ter ustrezne moralne kvalifikacije. Po potrebi bi bolnica kandidata (njo) poslala na več mesečni tečaj v jesenskih mesecih.

Pismene ponudbe z obširnejšo navedbo osebnih podatkov in dosežanje zaposlitve je poslati do konca meseca upravi bolnice. Pojasnila daje uprava ustmeno ali pismeno.

ESPERANTA

DEKOKA LECIONO

Bonan tagon, gekamaradoj!
Ni revenis en la kabanon. Vrnili smo se v koč.

V zadnji lekciji smo imeli besedo, re-montiĝi s predpono re-. Predpona re-pomeni zopetno vzpostavitev v prvotno stanje ali pa ponovitev, nazaj, zopet.

Venĝ — priti, reveni — vrniti se, vi-di — videti, revidi — zopet videti, iri — iti, reiri — iti nazaj.

Ni havas ankoraŭ lom (nekaj) da tempo.

Tempo — čas
jaro — leto
monato — mesec
semajno — teden
mateno — jutro
tagmezo — poldan
vespero — večer
sezono — letni čas
matura — zrel, maturiĝi — dozoreti
komenci — začeti, komenciĝi — začeti se
konsisti — sestati, sestojim
adiaŭ — posloviti se
dum — med (časovno)

Car ni jam parolas pri (o) la tempo, diru kiom da monatoĝ havas la jaro? La jaro havas dek du monatoĝ. Kiom da tagoj havas monato? Monato havas tridek aŭ tridek unu tagojn. Ĉu ankaŭ monato februaro havas tridek tagojn? Ne, februaro havas 28 aŭ 29 tagojn.

Kiam komenciĝas la jaro? La jaro komenciĝas la unuan de januaro.

Ko oznacimo ĉas na vpraŝanje KIAM? — kdaj?, uporabljamo 4. sklon. La jaro komenciĝas unuan de januaro.

Kiu monato estas la unua monato? Januaro estas la unua monato. Kaj kiu monato estas aprilo? Aprilo estas la kvara monato. Diru, kiu monato estas novembro? Novembro estas la dekunu monato.

Ĉu vi scias, kio estas sezono? Jes, mi scias. Estas kvar sezonoj: Printempo — pomlad, somero — poletje, aŭtuno — jesen kaj vintro — zima.

Kiam komenciĝas printempo? Printempo komenciĝas la 21-an de marto. Ĝis kiam daŭras printempo? Printempo

daŭras ĝis la 22-an de junio. Majo estas la plej bela monato, ĉar tiam la naturo verdiĝas (se ozeleni) kaj la koro ĵuniĝas (se pomladi). Somere la vetero pli varmigas kaj la fruktoj (sadje) maturiĝas. Dum kiu monatoĝ daŭras somero? Somero daŭras dum la junio, julio kaj aŭgusto. Kiam komenciĝas aŭtuno. Aŭtuno komenciĝas la 23-an de septembro. Tiam la noktoj fariĝas pli longaj. Kiu tago estas la unua tago de vintro? La unua tago de vintro estas la 21-a de decembro. Vintro estas la plej malvarma sezono. Kiam finiĝas la jaro? La jaro finiĝas la 31-an de decembro.

La jaro konsistas el 52 semajnoj. Kiom da tagoj havas semajno? Semajno havas sep tagojn. Jes, semajno havas sep tagojn. Ili estas: lundo — ponede-ljek, mardo — torek, merkredo — sre-da, ĵaŭdo — ĉetrek, vendredo — petek, sabato — sobota, dimanĉo — nedelja.

Dum la labortagoj ni laboras, diman-ĉe ni ripozas.

Kiom da tagoj estas en unu jaro? En unu jaro estas 365 tagoj. En ĉiu kvara jaro estas 366 tagoj.

Kiom da horoj havas la tago? La tago havas 24 horojn. La horo konsistas el 60 minutoj, minuto el 60 sekundoj.

La komenco de la tago estas mateno. La mezo de la tago estas tagmezo. De mateno ĝis tagmezo daŭras antaŭtag-mezo. De tagmezo ĝis vespero daŭras posttagmezo. La mezo de la nokto estas noktmezo (polnoĉ).

Kiel ni salutis matene? Matene ni salutis: Bonan matenon. Kaj kiel dum la tago? Dum la tago ni deziras: Bonan tagon. Kaj kiel ni diras vespere? Vespere ni diras: Bonan vesperon. Kiel ni adiaŭas antaŭ la nokto? Antaŭ la nokto ni adiaŭas: Bonan nokton! — Lahko noĉ!

Pazite na pravilno ĉitanje ŝtevil! Pre-piŝite vsa ŝtevila z besedami! V dvaj-seti lekciji bomo ponovili vsa do sedaj znana slovniŝka pravila.

Ĝis la revido, karaj geamikoj!

ZENSKE — 200 m: 1. Sikovec 26,5, 2. Slammik 27,4, 4 x 100 m: 1. Kladivar (Slammik, Petauer, Jager, Sikovec) 50,8, nov društveni rekord LRS, 800 m: 1. Slammik 2:18,8, 2. Grabar 2:27,2, Disk: 1. Celcsnik 41,52, 50 m ovire: 2. Petauer 12,2, Višina: 2. Zeleznik 135 cm, 100 m: 2. Sikovec 13,0, Daljina: Majcen-Florenini 485 cm.

Celjski atleti in atletinke so s tem ponovno dokazali, da so v odlični formi in da lahko pričakujemo od njih na bližnjih tekmovalj za državno prvenstvo — ekipno in posamezniko — kar najbolj razveseljive rezultate.

Rokomet:

CELJSKI ROKOMETASI NA NOVI POTI

Rokometasi ZSD Celja so postali v zadnjih dneh zopet delavni. V rokometno moštvo sta se vrnila rutinirana igralca Polutnik Karel in Uršič Dominiko, iz JLA pa Pijavž Oto. Zadnja srečanja so bila za Celjane kar uspešna. V Celju so premagali v velikem rokometu slovenskega ligaša Proletarca iz Zagorja s 25:7 (9:4), pionirji pa v malem rokometu pionirje iz Zagorja s 13:5. V soboto pa so rokometasi iz Celja gostovali v Zagorju na občinskem prazniku, kjer so nastopili v povratnem srečanju s Proletarcem. V malem rokometu so pionirji nastopili na turnirju, ki so se ga udeležile 3 ekipe. Celjani so v tem turnirju osvojili 1. mesto, kjer

so premagali I. moštvo Zagorja s 7:2 in kombinirano moštvo Rudarja iz Trbovelj in Proletarca s 6:4. V Celje so se vrnili s pokalom, ki ga je zmagovalcu podelila SZDL Zagorje. Od celjskih pionirjev sta se odlikovala Rupret in Hlačar. Srečanje članskih ekip Celja in Proletarca v malem rokometu se je končalo z zmago Celja 14:4. V tem srečanju so celjski napadalci kar 6-krat zadeli stativo pri streljanju na gol.

Ah se celjskemu rokometu zopet obetajo »zlatiske«?

»PARTIZAN« NA POLZELI PRIREDI VSAKO-LETO TEOVADNI NASTOP

»Partizan« na Polzeli je marljivo društvo, ki se deluje pri vseh prireditvah v okrajnem in republiškem merilu. Vsako leto priredi javni nastop, na katerem pokaže uspehe svojega dela. Na nastopu, ki je bil preteklo nedeljo, so izvajali proste vaje zelo skladno. Opaziti je tudi vedno večjo povezavo med društvi, kar posebno ugodno vpliva na razvoj orodne telovadbe. Na Polzeli je nastopila na orodju vrsta enajstih članov iz občinskega telovadnega oddelka, ki so vsi izvajali vrhunske vaje. Vendar pa ni bilo pri teh vajah prave povezave in lepega zaključka. Priporočamo okrajnemu načelniku, da organizira za te telovadce skupen trening, ker se iz njih prav lahko postavi vzorna vrsta Savinjske doline.

OBVESTILO!

ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA, KI VLAGAJO NA PODPISANI NASLOV PROŠNJE ZA PODELITEV DENARNE PODPORE OBVEŠČAMO, DA SO VSA FINANČNA SREDSTVA V TE SVRHE IZCRPANA. V BODOČE TOZADEVNE PROŠNJE NE BOMO ODGOVARJALI.

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA ZABUKOVCA

RAZGLAS

Na podlagi člena 83. Uredbe o dohodnini (Uradni list FLRJ št. 36/53) obveščamo davčne zavezance, ki še niso prejeli odločbe o odmeri davka za leto 1954, da bodo javne seje davčne komisije dne 15. 8. 1955 v sejni dvorani LOMO Celje, Gregorčičeva ulica št. 5 — pritrliče, po naslednjem razporedu:

15. avgusta ob 8. uri
obrtniki in prosti poklici (razen advokatov)
15. avgusta ob 10. uri
davčni zavezanci dohodnine od premoženja (hiš. posestniki)

Ljudski odbor mestne občine
Celje
Uprava za dohodke

OBJAVE IN OGLASI

OBJAVA

Tuberkulozni bolniki, ki prihajajo v Bolnico za tuberkulozo Novo Celje na specialne ambulantne preglede, morajo vsakogar prineseti s seboj tudi potrebne listine, in sicer:

1. zavarovanci: bolniški list in napotnico zdravnika socialnega zavarovalca;
2. nezavarovanci: napotnico zdravnika PT dispanzerja, kjer je bolnik registriran oziroma kamor hodi na pregled.
Brez teh listin v bodočo bolnikov ne bomo sprejemali na preglede.
Specialni ambulantni pregledi so ob delavniških od 8. do 9. ure.
Bolnikom, katere bolnica pokliče na kontrolni pregled, zgoraj navedenih listin ni treba predložiti.
Bolnica za tuberkulozo Novo Celje

OBJAVA

Na državni glasbeni šoli v Celju bodo sprejemali izpiti 8. septembra ob 8. uri zjutraj. Začetek rednega pouka bo 10. septembra. Podrobna navodila so na razpolago v šolski pisarni.

OBJAVA

Na državni glasbeni šoli v Celju je prostih nekaj mest za violino, kontrabas, flauto, klarinet, trobento, pozuano in solopetja. Instrumenti so pojenem na razpolago v šoli. Sprejemni izpiti bodo 8. septembra ob 8. uri. Redni pouk se prične 10. septembra.

Nedelja, 14. avgusta

10.00 Za prijeto nedeljsko dopoldne vam pojejo in igrajo DPD »Svoboda« Celje-Store, p. v. Borisa Ferlina, Celjski kvartet, p. v. Norberta Drugovića in mali ansambli s prireditelji slovenskih narodnih pesmi in napevov.

10.45 Radijska kronika

11.00 Kar ste želeli — to bomo zavrtili!

11.45 Plesna glasba, vmes reklame in objave

12.00 Zaključek

Ponedeljek, 15. avgusta

19.00 Poročila

19.05 Športni tednik

19.30 Prenos iz Ljubljane

Torek, 16. avgusta

19.00 Poročila, pregled »Večera«

19.05 Brahms: Madžarski plesi

19.30 Prenos iz Ljubljane

Petek, 18. avgusta

19.00 Poročila, pregled Celjskega tednika

19.05 Igra tamburaški orkester SKUD »France Prešeren« iz Celja p. v. Janka Hočvarja

Sobota, 19. avgusta

19.00 Poročila

19.10 Kar ste želeli — to bomo zavrtili!

19.30 Prenos iz Ljubljane

ZAHVALA

Vsem, ki so spremenili našega ljubelega moža in ateka na zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo vsem sosednikom, sostanovalcem in znanec, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih, ter vsem darovalcem številnih vencev in cvetja.

Družini Trobiš in Bandelj

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Dne 14. avgusta 1955, dr. Fiser Jože, Celje-Gregorčičeva ulica 7.
Nedeljska zdravniška dežurna služba traja od sobote ob 18. ure dalje do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

KINO

KINO UNION, CELJE

Od 13. do 17. avgusta 1955: »NERON IN MESALINA«, italijanski film
Od 18. do 21. avgusta 1955: »NORE SANJE«, ameriški film
Predstave dnevno ob 18 in 20, ob nedeljah ob 16, 18 in 20.

KINO DOM, CELJE

Od 11. do 16. avgusta 1955: »TIHOTAPCI«, angleški film
Od 17. do 21. avgusta 1955: »VOJNA GAYCEV«, argentinski film
Predstave dnevno ob 18.15, ob nedeljah ob 16.15 in 18.15. Predstave v letnem kinu dnevno ob 20.15, v primeru slabega vremena pa ob istem času v dvorani.